

Engelse bachelor

Nieuwe lichting heeft er geen bezwaar tegen | **p.4** |

Groot, groter, grootst

Aantal eerstejaars groeit maar door | **p.4** |

Kamernood

Masterstudenten tijdelijk in hotelkamers | **p.26** |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 2 – 25 augustus 2016 – 11e jaargang

Ze zijn er klaar voor

p.16

>> MARGRIET + HOUTEN SIERADEN

Margriet van Vianen, projectleider wetenschapsknooppunt

‘Altijd zoek ik dingen in de natuur’

Het takkenvrouwtje noemt ze zich. Een grapje, maar de kern is raak. Margriet van Vianen maakt hangers van hout. Sieraden van vondsten uit de natuur. Takken dus, schors en stukjes hout. Vorm en kleur zijn leidend. Veel bewerking is niet nodig. ‘Afhankelijk van wat het hout zelf aan potentie heeft.’ Zie ook: www.margrietvanvianen.nl. **© RK / Foto: Guy Ackermans**

>> INHOUD

nr. 2 – 11e jaargang

>> **8**

VOLLE MAAG

Potvis slikte 25 kilo afval

>> **12**

MUGGENVAL

Doorbraak in strijd tegen malaria

>> **24**

SAMEN GELOVEN

Christelijke studenten vinden elkaar bij ICF

TURNING POINT

Soms kan een antwoord je verrassen, ook al bevestigt dat deels je vermoeden. Dat overkwam mij deze week nadat we aan nieuwe eerstejaars bachelorstudenten vroegen of zij ook voor hun opleiding hadden gekozen als die helemaal in het Engels was. Bijna iedere ondervraagde zegt dat Engelstalige les geen probleem is. Sterker nog: ruim een kwart ziet het zelfs als een pre. Het vergroot hun kansen op de (internationale) arbeidsmarkt. Dat laatste overtrof mijn vermoeden. 'No problem' hoor ik al jaren, maar dit pro-Engelse geluid *is new to me*. Nu neem ik wel in ogenschouw dat als mij op mijn eerste dag op de uni iets wordt gevraagd, ik ook neig naar een wenselijk antwoord. Toch is het een teken aan de wand. Mijn zoon gaat volgend jaar naar de middelbare school en zelfs daar speelt de kwestie al van wel of geen Engelstaligheid. De wereld staat niet stil. Ik denk dat we niet meer terug kunnen en dat 2016 het *turning point* wordt. Dus ik geef me gewonnen en sluit me voortaan aan bij iedereen die ons eeuwfeest in 2018 centennial noemt.

Edwin van Laar

EN VERDER

- 6** Digitaal labjournaal rukt op
- 7** Eeuwfeest in de steigers
- 8** App kijkt mee op je bord
- 9** Bananenschimmel ontrafeld
- 22** How to survive Wageningen
- 29** Ondertussen in Thailand

>> [Ze vindt je écht leuker als je bloemen meeneemt | p.10](#)

EERSTEJAARS ZIEN ENGELS NIET ALS BARRIÈRE

- **90 procent heeft geen bezwaar tegen Engelstalige bachelor**
- **Raad van bestuur beslist er deze maand over**

Bijna 90 procent van de aankomende bachelorstudenten ziet een eventuele invoering van Engels als voertaal in hun studie niet als obstakel. Dit blijkt uit een enquête die *Resource* hield onder 240 Nederlandse deelnemers aan de Algemene Introductie Dagen (AID).

Van de ondervraagde AID-lopers zag 27 procent Engelstaligheid als pluspunt. Het zou helpen taalbeheersing te verbeteren, en baankan-

sen in het buitenland te vergroten. Nog eens circa 60 procent antwoordde dat Engels voor hen geen obstakel zou zijn. Ze zouden de taal 'goed genoeg' spreken of beschouwen de stof als bepalend voor de moeilijkheidsgraad. Slechts 8 procent gaf aan Engelstalig onderwijs te moeilijk te vinden.

De uitkomst verbaast rector Arthur Mol niet. Hij is blij dat veel studenten juist de kansen zien. Mol denkt niet alleen aan het leren van de taal, maar ook de omgang met studenten uit andere culturen en het functioneren in een internationale omgeving. Dat past volgens de rector goed bij 'onze sterke internationale oriëntatie en positie'.

Alle masteropleidingen aan Wa-

geningen University zijn al in het Engels. In het bacheloronderwijs is de taal tot dusver minder ver opgevoerd. In de huidige Code of Conduct Foreign Languages staat dat onderwijs in het eerste en tweede jaar Nederlandstalig is, al wordt het gebruik van Engels in het tweede jaar aangemoedigd. Tijdens het derde jaar is Engels in principe de voertaal. Enige uitzondering is de geheel Engelstalige bachelor Tourism. Ook mag onderwijsinstituut OWI dispensatie verlenen aan studieonderdelen.

Een werkgroep onder leiding van Harry Bitter, hoogleraar Biobased chemistry and technology, onderzocht dit jaar de wenselijkheid van Engelstalige bacheloropleidingen.

Hun advies ligt momenteel bij de raad van bestuur. Die neemt er komende weken een besluit over. Tot die tijd wil Bitter niet ingaan op de inhoud.

De mate waarin Wageningse bacheloropleidingen de wens koesteren op Engels over te schakelen, loopt overigens sterk uiteen, zegt Tyny van Boekel, directeur van onderwijsinstituut OWI. Sommigen opleidingen willen dat graag, terwijl de behoefte elders helemaal niet bestaat. Van Boekel ziet ook scenario's waarin een deel van de bacheloropleidingen Engelstalig wordt. Zelf voelt hij weinig voor het naast elkaar bestaan van Engels- en Nederlandstalige 'sporen' binnen één opleiding. **RR en CN**

RUIM TIEN PROCENT MEER EERSTEJAARS

- **Aantal internationale masterstudenten groeit het hardst**
- **Biologie is grootste met 185 eerstejaars**

Bijna 1800 bachelorstudenten hebben zich aangemeld voor een opleiding in Wageningen. Dat zijn er 11 procent meer dan vorig jaar. Het aantal masterstudenten groeit naar schatting met ruim 10 procent tot bijna 1400. Vooral het aantal studenten van buiten de EU groeit sterk.

Voor de Wageningse bacheloropleidingen hadden zich medio augustus 170 meer eerstejaars aangemeld dan vorig jaar. Afgaande op de vooraanmeldingen, wordt Biologie de grootste opleiding, met 185 eerstejaars. Bedrijfs- en consumentenwetenschappen komt uit op 178 aanmeldingen. De kleinste studie, Communicatiewetenschappen, zit in de lift met 26 aanmeldingen, 10 meer dan vorig jaar.

Ook het aantal masterstudenten groeit stevig. Die groei komt op het conto van de internationale studenten. Vorig jaar rond deze tijd hadden 718 internationale studenten collegegeld betaald voor hun Wageningse opleiding, zegt Ingrid Hijman, hoofd van het Student Services Centre. Dit jaar zijn dat er al 884. Daarmee komt de groei van deze groep op ruim 20 procent. Vooral het aantal studenten uit Indonesië neemt toe.

Henk Vegter van Corporate Education, Research & Innovation sluit niet uit dat de groei van het aantal bachelorstudenten uiteindelijk lager

In Forum stonden vorige week lange rijen bij de inschrijving voor masterstudenten.

uitvalt, omdat er bij de vooraanmeldingen nog studenten staan met een dubbele inschrijving bij meerdere universiteiten. Daar staat tegenover dat het aantal inschrijvingen voor de AID de pan uit rees. De introductieweek telde dit jaar 2327 deelnemers, 13 procent meer dan vorig jaar. Dat zijn studenten die zeker in Wageningen komen studeren. De tendens is dus duidelijk: een groei van

ruim 10 procent.

De universiteit weet pas op 1 oktober hoeveel nieuwe studenten er dit studiejaar daadwerkelijk zijn gekomen. Vorig jaar kwamen er uiteindelijk 1469 nieuwe bachelorstudenten en 1253 nieuwe masterstudenten naar Wageningen. **AS**

Zie ook pagina 26: Kamernood even terug

JUMA PLEIT VOOR INCLUSIEVE INNOVATIE

• Harvard-prof spreekt bij opening academisch jaar

Weerstand tegen nieuwe technologie is van alle tijden. Calestous Juma legt tijdens de opening van het academisch jaar uit hoe dat komt. Het thema dit jaar is *'rethinking innovation'*.

Juma is hoogleraar Practice of International Development aan de Harvard Kennedy School. In zijn net verschenen boek *Innovation and its ene-*

mies; why people resist new technologies behandelt hij de geschiedenis van 600 jaar weerstand tegen nieuwe techniek.

Mensen wijzen technologische vooruitgang bijna nooit af uit pure onwetendheid, zegt Juma, maar doordat ze bang zijn voor verlies van werk, inkomen, macht en identiteit. 'Spanningen worden bovendien groter als maar kleine delen van de samenleving profiteren, terwijl de hele gemeenschap de risico's draagt.'

FOTO: MARTHA STEWART, HARVARD KENNEDY SCHOOL

Om weerstand te voorkomen, is het volgens Juma belangrijk mee te voelen met de angst voor verlies. 'De oplossing ligt in inclusieve innovatie, waarbij diegenen die de nadelen ondervinden ook ruimschoots de kans krijgen te profiteren. Voor Wageningen betekent dit informatie delen over nieuwe technologie en nieuwe generaties opleiden in inclusieve innovatie.' **RK**

COLUMN|STIJN

Getalenteerde allochtoon

Ongemakkelijk steek ik mijn hand op. 'Sorry', zeg ik, 'maar ik ken überhaupt niemand uit deze groep in Wageningen.' Mijn gezicht kleurt een beetje rood. De activist die gevraagd had te zoeken naar een getalenteerde allochtoon, kijkt me indringend aan. 'Dan moet je beter kijken', zegt hij. De irritatie in zijn stem is duidelijk hoorbaar.

Maanden heb ik nu gezocht naar een talentvolle allochtone academicus, maar ik heb hem of haar niet kunnen vinden. Zeker, Wageningen is internationaal. Maar liefst 99 nationaliteiten telt onze universiteit en dit jaar beginnen minstens 1000 buitenlanders in Wageningen aan hun master. Daar is hard aan gewerkt en onze bestuurders zijn maar wat trots op het resultaat. Terecht, want meer diversiteit vergroot de kans op verfrissende inzichten, blijkt uit onderzoek.

Alleen, al onze buitenlanders zijn allemaal, eh... buitenlanders. De 'standaardallochtoon' – een Nederlander van Marokkaanse of Turkse komaf – komt hier vrijwel niet voor. Ik heb de voorlopige cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) erop nageslagen. De gemeente Wageningen telde in 2014-2015 acht Turkse en acht Marokkaanse Nederlanders die een wetenschappelijk opleiding volgden. Daarmee scoren we op deze herkomstgroepen het laagst van alle Nederlandse universiteitsgemeenten.

Een gemiste kans. Wij leiden nu studenten op in een omgeving waarin een significant deel van de Nederlandse bevolking ontbreekt. Hoe kunnen onze studenten straks begrijpen hoe de rest van Nederland werkt?

Ik denk dat we vanaf nu keihard ons best moeten gaan doen om deze groep Nederlanders naar Wageningen te halen. Zij beleven Nederland immers op een andere manier. Juist die groep kan ons dus extra diversiteit en daarmee nieuwe academische inzichten brengen. Dan stijgen we straks misschien nog verder op de internationale ranglijsten. **RK**

Stijn van Gils (29) doet promotieonderzoek naar ecosysteemdiensten in de landbouw. Maandelijks beschrijft hij zijn worsteling met het systeem wetenschap.

kort

>>UNIVERSITEITSSTRIJD

Wageningen doet niet mee

Het nieuwe tv-programma Universiteitsstrijd moet het doen zonder Wageningse deelname. Het is niet gelukt een team bij elkaar te krijgen, zegt hoofd communicatie Marc Lamers. Wageningen UR is wel gevraagd door de NTR, maar het verzoek heeft volgens Lamers 'onvoldoende aandacht gekregen bij ons'. Hij wijst er verder op dat het gaat om een quiz met algemene kennisvragen. 'Wij hebben hier natuurlijk mensen met kennis op specifieke terreinen.' In Universiteitsstrijd, naar voorbeeld van het Britse University Challenge, gaan acht teams van drie studenten elke werkdag, van maandag 12 tot vrijdag 30 september, de strijd met elkaar aan. **RK**

Lees de blog van Jan-Willem Kortlever over het missen van de Universiteitsstrijd op resource-online.nl.

>>ONDERZOEKSBEURZEN

Zeven Veni's

Zeven Wageningse onderzoekers hebben dit jaar een Veni-beurs van zo'n 250 duizend euro binnengehaald. Het gaat om Ingrid Boas (Milieubeleid), Wilma van Esse (Moleculaire biologie), Thomas Kodger (Chemie), Ingrid van der Laan-Luijkx (Meteoreologie), Raymond Staals (Microbiologie), Nora Sutton (Milieutechnologie) en Elmar Tobi (Humane voeding). De Veni maakt deel uit van de zogeheten vernieuwingsimpuls van wetenschapsfinancier NWO. De organisatie mikt op jonge onderzoekers die relatief aan het begin van hun carrière staan. Vorig jaar kreeg een recordaantal van tien Wageningse onderzoekers een Veni. **RK**

>>WETENSCHAPSTALENT 2016

Marnix Medema kandidaat

De Wageningse bioloog Marnix Medema, universitaire docent bij de leerstoelgroep Bioinformatica, is één van de 25 gegadigden voor de titel wetenschapstalent van 2016. De tools die Medema ontwikkelt, doorzoeken het erfelijk materiaal van planten, bacteriën en schimmels systematisch. Hij hoopt hierbij genen te vinden die aanmaak van medicinale stoffen mogelijk maken. Medema neemt het op tegen 24 andere talenten uit Vlaanderen en Nederland. Het oordeel wordt hierbij voor de helft bepaald door publiekstemmen en voor de helft door een jury. Van 23 augustus tot 8 september mag het publiek stemmen. **RK**

FOTO: NTR

DIGITAAL LABJOURNAAL RUKT OP

- Steeds meer leerstoelgroepen stappen over
- IT-afdeling: 'Let wel op dataveiligheid'

Notitieboeken volgekrabbeld met meetresultaten en protocollen, hier en daar 'versierd' met een koffiekering. Nog steeds documenteren veel wetenschappers zo hun werk. Maar hier lijkt nu verandering in te komen. Steeds meer wetenschappers stappen over op digitale alternatieven.

Levensmiddelenproceskunde is één van de pioniers. Stafleden, promovendi en studenten documenteren sinds september hun werk met het programma OneNote. Dit is een digitaal notitieboek, niet speciaal ontwikkeld voor wetenschappelijk gebruik. Notities kunnen worden verduidelijkt met foto's en pdf's. Alle gegevens worden gesynchroniseerd tussen apparaten, zijn doorzoekbaar en deelbaar. Ook kregen onderzoekers een

tablet om overal notities te kunnen maken.

'En dat bevalt', zegt Maurice Strubel, onderwijs- en onderzoeksmedewerker bij Levensmiddelenproceskunde. Op enkele medewerkers na gebruikt iedereen de tablet. Ook werkt Strubel aan digitale protocollen – vaak geïllustreerd met foto's – die worden gedeeld met studenten. 'Het is natuurlijk niet perfect', zegt Strubel. Zo zou hij graag zien dat OneNote gegevens direct vanaf meetapparaten afleest.

Strubel pioniert onafhankelijk van de IT-afdeling van Wageningen UR. Deze afdeling is wel betrokken bij pilot met digitale onderzoeksnotities van de Agrotechnology and Food Sciences Group (AFSG) en de Plant Sciences Group (PSG), zegt servicemanager Marco Otte. Bij vijf leerstoelgroepen introduceerden ze *eLabJournal*, en het verwante *eLabInventory*.

De IT-afdeling heeft bewust geen centrale

FOTO: PROTEINBIOCHEMIST

standaard of centraal beleid vastgesteld. 'Dat is ook niet aan ons maar aan de Sciences Groups', zegt Otte. 'Er is te veel verschil in de eisen en behoeftes.' Wel hoopt hij dat leerstoelgroepen kijken of ze zich kunnen aansluiten bij *eLabJournal*. Otte vindt het zonde als iedereen opnieuw het wiel gaat uitvinden. Bovendien slaat IT alle data op in Wageningen. Veel commerciële software draait 'in de cloud'. Het is niet altijd duidelijk hoe veilig data zijn en in hoeverre het verantwoordelijke bedrijf en anderen toegang hebben. 'Maak dus een zorgvuldige afweging of je gevoelige data hebt', zegt Otte. **RR**

FOTO: GUY ACKERMANS

BUBBELBAL

Gehuld in een dikke ballon speelden medewerkers en studenten vorige week bubble football tijdens de WURlympics op sportcomplex de Bongerd. In teams van vier botsten ze hard tegen elkaar; af en toe vloog er iemand een meter door de lucht. De WURlympics werden georganiseerd om wat leven in de brouwerij te krijgen op de rustige campus. Tijdens de Olympische Spelen konden medewerkers en studenten samen televisie kijken, gratis sporten en meedoen aan toernooien en een pubquiz. **RvD**

BELEIDSAFDELING ER&I OP DE SCHOP

- Onderwijsbeleid wordt ondergebracht bij OWI
- Nieuwe afdeling Waardecreatie

Education Research & Innovation (ER&I) gaat op de schop. De beleidsafdeling, gevestigd in Atlas, adviseert de raad van bestuur over onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie, maar dat doen andere adviesorganen ook. De raad van bestuur wil daarom verschillende afdelingen voor onderwijs en onderzoek bij elkaar zetten, ER&I opknippen en een nieuwe afdeling Waardecreatie formeren.

Alle onderwijsactiviteiten van ER&I, waaronder de roostering en de ontwikkeling van afstandsonderwijs, worden ondergebracht bij het onderwijsinstituut OWI. Een ander deel van ER&I zal samengaan met Wageningen International om de groep Beleidsvoorbereiding en Corporate Accounts te vormen. Daarnaast blijft Wageningen Graduate School verantwoordelijk voor de onderzoekscholen van de universiteit. Bovendien komt er een nieuwe afdeling Waardecrea-

tie, waarvoor momenteel een nieuwe directeur wordt gezocht.

Voor de invulling van het nieuwe onderwijsbureau wordt een interim aangetrokken. De huidige OWI-directeur Tiny van Boekel, die volgend jaar met pensioen gaat, zal worden opgevolgd door een hoogleraar-directeur die verantwoordelijk wordt voor het onderwijs, zowel beleidsmatig als operationeel.

De raad van bestuur heeft tot de herstructurering besloten om het onderwijs- en innovatiebeleid te stroomlijnen. Op onderwijsgebied wordt het bestuur nu geadviseerd door zowel OWI-directeur Tiny van Boekel als ER&I-directeur Frank Bakema. Het bestuur brengt nu beleid en uitvoering in één hand.

Waardecreatie is door de raad van bestuur bestempeld als derde kernactiviteit in het strategisch plan. Ze wil meer regie en afstemming tussen ondernemers, onderzoekers, leveranciers van onderzoeksfaciliteiten, investeerders en ondersteunende diensten, om tot meer business en kennisbedrijven te komen.

De medezeggenschap moet nog adviseren over de herstructurering.

AS

EEUWFEEST STAAT IN DE STEIGERS

- Medewerkers en studenten sturen 210 ideeën in
- Kansrijk: inzoombare foto met alle medewerkers

Wat doe je bij een jubileum? Dan ga je met zijn allen op de foto. Voor het eeuwfeest van Wageningen Universiteit gaat zo'n 'kiekje' er mogelijk komen: een grote, inzoombare foto met alle medewerkers erop. De groepsfoto is één van de kansrijke ideeën op de lijst die is samengesteld voor de viering van 100 jaar Wageningen Universiteit, van 9 maart tot 11 november 2018.

Oproepen op onder meer social media leverden 238 reacties en 210 unieke ideeën voor de eeuwfeestviering op, zegt projectmanager Centennial Geurt Heimensen. De ideeën zijn in acht categorieën verdeeld en een stuurgroep onder leiding van bestuursvoorzitter Louise Fresco heeft per categorie de kansrijkste inzendingen geselecteerd.

De megagrote bedrijfsfoto is er één van. Vol-

gens Heimensen is het de bedoeling dat er van bovenaf een foto wordt gemaakt met zoveel resolutie dat iedereen door in te zoomen zichzelf kan terugvinden. Verder wordt nadrukkelijk de verbinding met de directe omgeving van Wageningen UR gezocht, bijvoorbeeld door het organiseren van projecten met lagere scholen in de regio.

Uiteraard wordt er gefeest. Er komt een gala en een groot feest voor medewerkers en studenten samen. Ook voor alumni, zowel in binnen- als buitenland, worden activiteiten georganiseerd. Op sportgebied wordt gepoogd een Challenge te organiseren in de trant van de bekende Solar Challenge. In 2018 is Wageningen ook gastheer van Groot Nederlands Studenten Kampioenschap (GNSK).

In de categorie cadeaus is het volgens Heimensen nog wat magertjes. Ideeën daarvoor zijn nog welkom. Zo is er nog geen Centennialbroodje of -biertje in de maak.

Het eeuwfeest krijgt een eigen beeldmerk en een slogan. Hoe die gaat luiden is nog onbekend. **RK**

FOTO: GUY ACKERMANS

ZOMERLAB

Zo'n twintig wvo-scholieren maakten vorige week kennis met landschapsarchitectuur tijdens de eerste editie van het Zomerlab. In Forum bogen ze zich over kaarten van de Veluwe. Hun opdracht: bedenk hoe we met de aanleg van een transferium bij station Ede-Wageningen van de Veluwe weer hét recreatiegebied van Nederland kunnen maken. Zomerlab is een nieuwe wervingsactiviteit van de afdeling Voorlichting en werwing. En de opzet lijkt geslaagd. Deelnemster Elly (18) uit Ermelo: 'Door dit Zomerlab weer ik zeker dat ik echt hier wil studeren.' **RK**

LIKE ONS

Het laatste nieuws vind je op resource-online.nl

Like ons op
Facebook

[/Resource.WageningenUR](https://www.facebook.com/Resource.WageningenUR)

RESOURCE

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

VEEL AFVAL IN GESTRANDE POTVISSSEN

- Van landbouwplastic tot motorkap
- Troep in maag was niet de doodsoorzaak

Een deel van de potvissen die eerder dit jaar strandden op de Noordzeekust had flink wat afval 'aan boord'. In één maag werd zelfs 25 kilo troep aangetroffen. Dat blijkt uit onderzoek door onder meer Imares.

Begin dit jaar strandden er 6 potvissen op Texel. In dezelfde periode spoelden er nog eens 24 potvissen aan op de Noordzeekust van Engeland, Frankrijk, Duitsland en Denemarken. Van alle 30 gestrande potvissen werden er 22 onderzocht op de aanwezigheid van afval. In 9 dieren werd afval aangetroffen. Driekwart daarvan bleek gerelateerd aan de visserij: netten, touw, een grote vishaak. De rest was algemeen afval zoals plastic tassen, landbouwplastic, een plastic emmer, koffiecapsules en ducttape.

Het dier met het meeste afval in zijn ingewanden was een potvis die in Frankrijk strandde. Die had 25 kilo (voornamelijk) plastic afval ingeslikt, waaronder een visnet van 13,5 bij 1,2 meter. Het meest opmerkelijke afval, een stuk motorkap van 68 bij 24 centimeter, zat in de maag van een potvis die in Duitsland strandde. Het bleek afkomstig van een Ford SUV.

Bioloog Mardik Leopold van Imares is voor-

FOTO: BASTIAAN SCHUIT

Een potvis die in januari op Texel strandde, wordt ontleed.

zichtig met conclusies. 'In een ideale wereld zit er natuurlijk geen afval in zo'n beest. Maar niet één potvis is eraan doodgegaan.' De dieren waren allemaal gezond en hadden geen inwendige verwondingen die door het afval veroorzaakt zouden kunnen zijn. 'Zo'n maag is ook zo groot als een volwassen mens. Dus het kan niet zo snel kwaad.'

Dat wil overigens niet zeggen dat er geen gevaar is. Potvissen kotsen volgens Leopold regelmatig onverteerbare delen van hun voedsel uit. 'Netten zijn in dat opzicht gevaarlijk. De kans is aanwezig dat zo'n net dan achter de tanden blijft hangen. Afval kan ook tot verstopping van de darm leiden, met alle gevolgen van dien.'

RR

NIEUWE APP KIJKT MEE OP JE BORD

- Eetgedrag nauwkeurig gevolgd
- Onderzoekers hopen consument beter te begrijpen

Wat heb je de afgelopen 24 uur gegeten? Dat blijkt een verrassend lastige vraag. Want heb je nou ontbeten met twee of drie boterhammen? Hoe laat nam je gisteravond nog een biertje? En ben je echt geen snack vergeten? Consumentenonderzoekers weten dat een 24-uursvragenlijst altijd foutjes oplevert. LEI Wageningen UR hoopt nu een nauwkeuriger alternatief te hebben gevonden: een app.

Deze zogeheten FoodProfiler moet een inkijkje geven in onze eetgewoontes. Eerste doel is echter de app te vergelijken met bestaan-

de meetmethodes, zoals de 24-uursvragenlijsten. Alle gebruikers van de app krijgen dagelijks meerdere pushberichten, met daarin de vraag wat ze de afgelopen twee uur hebben gegeten of gedronken. Ook beantwoorden deelnemers vragen over hun achtergrond en opvattingen over eten. Gedurende twee tot drie weken moet de app zo een indruk krijgen van iemands consumptiepatroon. Na twee of drie weken krijgen gebruikers een profielschets te zien. Marleen Onwezen, onderzoeker bij LEI Wageningen UR: 'Dan wordt ook duidelijk of iemands gedrag overeenkomt met diens zelfbeeld. Eten ze echt zo gezond als ze zelf denken?'

Tijdens de ontwikkeling moesten de onderzoekers balanceren

tussen zorgvuldige dataverzameling en gebruikersplezier. 'We wilden respondenten niet te veel belasten of beïnvloeden', zegt Onwezen. Zo krijgen ze geen tussentijdse feedback op keuzes, omdat dat het resultaat beïnvloedt. Om ze toch gemotiveerd te houden, worden ze beloond met voedingsweetjes. Ook krijgen gebruikers geen exacte calorieëntelling. Om die te kunnen bepalen, moeten gebruikers nog veel gedetailleerdere vragenlijsten invullen en bijvoorbeeld hun porties afwegen. Onwezen denkt dat dit veel mensen zou afschrikken.

In het eerste jaar, zo hoopt Onwezen, zullen maandelijks zo'n honderd mensen FoodProfiler downloaden en invullen. Als de kinderziektes eruit zijn, kan er worden gedacht aan uitbereiding. RR

VISIE <<

DNA BANANENSCHIMMEL ONTRAFELD

- Ziekte Black Sigatoka bedreigt bananenteelt
- Aanknopingspunten voor ontwikkeling resistent ras

Onderzoekers hebben het DNA van de veroorzaker van de gevreesde bananenziekte Black Sigatoka in kaart gebracht. Dat levert informatie op voor het ontwikkelen van resistente bananenrassen, zegt onderzoeksleider Gert Kema, hoogleraar Tropische fytopathologie.

De schimmelziekte Black Sigatoka vormt wereldwijd een bedreiging voor de bananenproductie. De schimmel *Pseudocercospora fijiensis* (voorheen *Mycosphaerella fijiensis*) tast de bladeren van de bananenplanten zodanig aan dat er grote opbrengstverliezen ontstaan. Telers spuiten steeds meer fungiciden om de schimmel onder de duim te houden, met grote milieuschade tot gevolg. Desondanks verspreidt de schimmel zich gestaag vanuit Azië over de wereld. Er is nog geen commercieel bananenras dat resistent is tegen Black Sigatoka. Bestrijding van de schimmel kost de bananensector nu zo'n 400 miljoen dollar per jaar.

Het DNA-onderzoek biedt aanknopingspunten, meldde Kema en collega's op 11 augustus in het tijdschrift *PLoS Genetics*. Ze hebben een stukje DNA van de schimmel gevonden dat bij de wilde banaan Calcutta 4 voor een resistentiereactie

zorgt. Het DNA van de schimmel maakt een zogenaamde effector aan die wordt herkend door een receptor van de wilde banaan, waarna de bananenplant de schimmel uitschakelt. De onderzoekers hopen dit mechanisme in de commerciële banaan Cavendish te kunnen inbouwen.

Maar ze hebben nog een andere optie om de banaan resistent te maken. Eerder onderzoek toonde aan dat ook tomatenplanten een receptor hebben die de Black Sigatoka-schimmel herkent. Het gen voor deze receptor is bekend en beschikbaar. De onderzoekers kunnen ook dit tomatengen inbouwen in het DNA van de banaan.

De Black Sigatoka-ziekte in de bananenteelt moet niet worden verward met de Panama-ziekte. Black Sigatoka wordt veroorzaakt door een bladschimmel die zich door de lucht verspreidt, terwijl de Panama-ziekte (Tropical Race 4) wordt veroorzaakt door een bodemschimmel. Black Sigatoka heeft een grotere milieu-impact, omdat de bladschimmel met bespuitingen van fungiciden wordt bestreden. Tropical Race 4 heeft echter grotere gevolgen voor de bananenteelt, omdat grondontsmetting niet mogelijk is en eenmaal besmette grond einde oefening betekent voor de bananenteelt.

Aan de publicatie werkten onderzoekers mee uit Brazilië, Frankrijk, Canada, Colombia, Costa Rica, Iran, Nederland, Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland. **AS**

FOTO: SCOT NELSON

De bananenziekte Black Sigatoka wordt veroorzaakt door een bladschimmel die zich door de lucht verspreidt.

'Nieuw virus onderstreep risico's tekenbeet'

Afgelopen juni werd teken-encefalitisvirus (TBE-virus) aangetoond op de Sallandse heuvelrug; het eerste geval in Nederland. Een maand later raakte op de Utrechtse heuvelrug de eerste patiënt besmet. TBE veroorzaakt meestal griepachtige symptomen, maar kan bij kwetsbare patiënten leiden tot hersenvliesontsteking. De komst van TBE onderstreep volgens tekenexpert Arnold van Vliet dat artsen en natuurliefhebbers zich bewust moeten zijn van de gevaren van tekenbeten.

Het TBE-virus verspreidt zich al langer gestaag over Europa. Is het onvermijdelijk dat in heel Nederland teken besmet raken?

'De ziekte is nu op twee locaties best ver uit elkaar gevonden. Dat maakt de kans groot dat je het ook in de rest van het land aantreft. Het zou me verbazen als dat niet het geval is.'

Hadden Nederlandse instanties kunnen voorkomen dat TBE onze kant op kwam?

'Nee, dat lijkt me echt compleet onmogelijk. We moeten nu achterhalen waar het allemaal zit, en kijken hoe je er mee omgaat.'

Wat kunnen we doen?

'De komst van het TBE-virus onderstreep het belang voor mensen die in het groen zijn geweest zich goed te checken op teken. Dit gebeurt nog steeds onvoldoende. Alleen bewustwording is hierbij niet voldoende, heb ik gemerkt. Samen met de leerstoelgroep Strategische communicatie onderzoeken we hoe je gedrag kunt veranderen. Ook de medische wereld moet zich bewust worden van deze ziekte. Dat is nog een hele opgave, want de door teken overgebrachte ziekte van Lyme (veroorzaakt door de *Borrelia*-bacterie, red.) is er al jaren en ook hier zie je ook nog veel onbekendheid.'

Hoe verhoudt de dreiging van het TBE-virus zich tot Lyme?

'We hebben in Nederland jaarlijks 25 duizend nieuwe gevallen van Lyme, waarvan een deel heel ernstig is. Ik verwacht niet dat mensen het TBE-virus op deze schaal zullen oplopen. Ook krijgt slechts een klein deel van de besmette mensen ernstige symptomen. In Oostenrijk wordt ingeënt tegen TBE, maar zulke maatregelen zijn nog niet aan de orde in Nederland. Slechts een zeer klein deel van de teken is besmet met het TBE-virus.' **RR**

BOMEN OP LANDBOUWGROND BINDEN VEEL CO₂

- Boerenland bomenrijker dan gedacht
- Meer aandacht voor *Climate smart agriculture*

Bomen op landbouwgrond leggen wereldwijd veel meer CO₂ vast dan we tot nu toe hebben aangenomen. Dat concluderen de Wageningse onderzoeker Meine van Noordwijk en collega's in *Nature*.

De landbouw is verantwoordelijk voor circa 24 procent van het broeikas effect in de wereld, becijfert klimaatpanel IPCC. Dat komt mede doordat tropisch regenwoud wordt gekapt en omgezet in landbouwgrond. Daarbij gaan de klimaatmodellen ervan uit dat die landbouwgrond niet of nauwelijks CO₂ vastlegt. Dat blijkt een foute aanname.

Een internationaal onderzoeksteam, met Meine van Noordwijk van de leerstoelgroep Plantaardige

productiesystemen, verzamelde data over het aantal bomen op landbouwgrond. De onderzoekers vonden dat 40 procent van de landbouwgrond in de wereld voor meer dan 10 procent wordt bedekt met bomen. Deze bomenrijkdom verhoogt de CO₂-opname van landbouwgronden van 5 naar 20 ton koolstof per hectare. Dat is goed voor de opname van 0,75 gigaton CO₂ per jaar. Ter vergelijking: de omzetting van regenwoud in landbouwgrond leidt tot een CO₂-emissie van 0,85 gigaton per jaar.

De onderzoekers constateren een toegenomen aandacht voor *agroforestry* en *climate smart agriculture*. Terwijl de omvang van de regenwouden de afgelopen jaren verder afnam, groeide het landbouwareaal met meer dan 10 procent bomen in landen als China,

India, Brazilië en Indonesië.

De bomen op landbouwgrond leggen niet alleen koolstof vast, maar zorgen ook voor minder winderosie, hogere luchtvochtigheid en mildere temperaturen. Dit soort verbeteringen van het microklimaat zijn voor de boer redenen om de bomen op hun bedrijf te planten en te behouden, legt Van Noordwijk uit.

Een proefveld van het Horticulture and Agroforestry Research Center (HARC) in New Franklin, Missouri.

Bomen op landbouwgrond spelen tot dusverre geen rol in de klimaatadaptatieprogramma's van regeringen. Het wordt tijd dat ze dat wel doen, aldus de onderzoekers, want *agroforestry systems* kunnen de klimaatverandering temperen. **AS**

FOTO: KYLE SPRADLEY

BLOEMEN STEMMEN ONS POSITIEF

- Gezichten milder beoordeeld met bloemen erbij
- Geurarme bloemen werken het best

Mensen oordelen positiever over anderen als er bloemen in de buurt zijn. Bloemen zonder sterke geur doen het daarbij het best. Onderzoekers van Food & Biobased Research hebben dat aangetoond met een experiment in het Restaurant van de Toekomst. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van FloraHolland.

De onderzoekers vroegen 64 proefpersonen mee te doen aan de ontwikkeling van een test voor gezichtsherkenning. Ze moesten foto's van onbekende, neutrale gezichten beoordelen aan de hand van positieve en negatieve karaktereigenschappen. Tijdens de sessie stonden al dan niet en op verschillende plekken bloemen in de kamer. De invloed daarvan op de perceptie was het eigenlijke doel van de proef. Die invloed

bleek duidelijk aanwezig. Met bloemen waren de gezichten volgens de proefpersonen significant vriendelijker, avontuurlijker en betrouwbaarder. Zonder bloemen leken ze juist gestreter, eenzamer en arroganter. Het sterkste effect was te zien op de eigenschap eenzaamheid.

Bloemen beïnvloeden ons oordeelsvermogen, legt onderzoekster Nancy Holthuysen uit. 'Hoe jij je voelt, projecteer je op anderen. Je ziet anderen positiever als je zelf positief bent gestemd. In feite meet je op deze manier indirect, via een omweg, wat bloemen met jou doen. Het is heel moeilijk om emoties rechtstreeks te meten. Daarom is voor deze indirecte methode gekozen.'

Bloemen stemmen ons positiever, concluderen de onderzoekers. Ze adviseren bloemen te plaatsen in situaties waarin dat van pas komt: in wachtkamers en andere publieke ruimtes waar een beetje ontspanning geen kwaad kan. Maar pas op met bloemen die (sterk) ruiken: die versterken negatieve eigenschappen. **RK**

Bloemen houden van mensen.

Een campagneposter van Bloemenbureau Holland uit de late jaren zeventig.

Terwijl Resource-magazine met zomerstop was, ging het leven op de website gewoon door. Hieronder een greep uit de nieuwtjes die je misschien hebt gemist terwijl je vakantie vierde. Lees verder op resource-online.nl.

REACTIES OP...

RESOURCE-ONLINE.NL

SCHAPEN OP VOETBALVELD

Purmerend worstelt met matige voetbalvelden. De terreinbeheerder denkt de graskwaliteit te verbeteren door er tijdens de zomerstop schapen op los te laten. Deze zomer is het drie weken geprobeerd en praktijkonderzoekers Jan Rinze van der Schoot en Jan Verkaik van Wageningen UR gaan evalueren of het helpt. **AS**

ONDERZOEK VIERDAAGSE

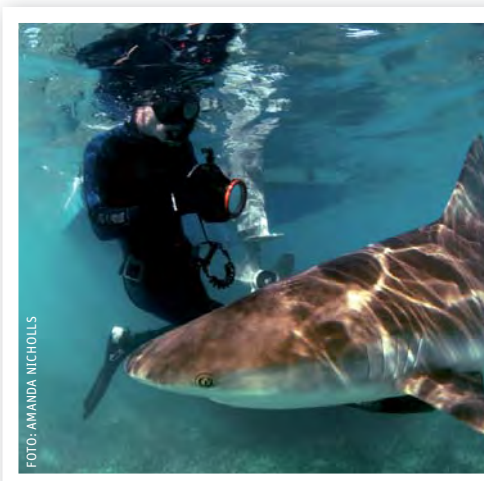
De honderd oudste deelnemers aan de Nijmeegse Vierdaagse werden dit jaar op de voet gevolgd door onderzoekers van Wageningen UR. Met collega's van het Radboud UMC onderzochten ze de voeding, hartslag, vochtbalans en spiermassa van de lopers. Bekijk de video online. **VK, RR**

WAGENINGEN GUL

In Wageningen krijgen gehandicapte studenten 381 euro per maand van de gemeente. Dat is ruim 30 euro per maand meer dan in Amsterdam (349 euro) en Maastricht (348 euro), blijkt uit een door RTL Nieuws gemaakte ranglijst. Nijmegen, Utrecht, Delft, Leiden en Tilburg geven slechts 100 euro in de maand. **HOP**

PROMOVENDUS BAKT

Promovendus Guido Camps van de afdeling Humane voeding laat in september zijn bakkunsten zien in het tv-programma 'Heel Holland bakt'. De opnamen zijn al achter de rug. Hoever hij is gekomen, mag hij van Omroep Max niet vertellen. 'Gelukkig maar, want het is veel leuker om te kijken met de verwachting dat ik elk moment kan afvallen.' **RvD**

Masterstudent Guido Leurs met een Caribbean reef shark.

HAMERHAAI

Masterstudent Guido Leurs werkte mee aan de documentaire 'Hunting the Hammerhead' die zondag 21 augustus voor het eerst werd uitgezonden op National Geographic Channel. Leurs is bevriend met haaienonderzoeker Craig O'Connell en was veiligheidsduiker en assistent tijdens diens onderzoek op de Bahama's. Bekijk de trailer online. **TF**

POKÉMON GO WILD

Door gamesensatie *Pokémon Go* zie je overal jongeren met smartphones naar buiten trekken. Volgens Matthijs Schouten, hoogleraar Ecologie van het natuurherstel, is een dergelijke *augmented reality game* dan ook een veelbelovende manier om jongeren weer bij de natuur te betrekken. Voorwaarde is wel dat de natuur meer is dan alleen 'decor' en echt een rol speelt in de game. **RR**

INSECTENIJS

De Wageningse studenten Joar Nilssen Yannick van Gelder en Rens Stokman hebben op 30 juli op de Grote Markt in Wageningen krekelijs uitgedeeld. Hoewel een enkeling 'gatverdamme' riep en wegliep, lieten ongeveer honderd mensen zich verrassen door de traktatie. Met hun bedrijfje Tiny Foods willen de drie studenten mensen laten wennen aan het eten van insecten. **RvD**

NATTIGHEID

De natte zomer doet onze bossen goed. De droogtestress en groeistagnatie die normaalgesproken optreden, zijn dit jaar achterwege gebleven, zegt professor Gert-Jan Nabuurs. Zijn groeimetingen laten verder zien dat bomen in het voorjaar en beetje krimpen. 'Dat heeft waarschijnlijk te maken met de sapstroom die dan op gang komt. Zie het als een houten vloer, die werkt ook onder invloed van vocht.' **RK**

Minder malaria met muggenval

De eliminatie van malaria lijkt een flinke stap dichterbij dankzij een eenvoudige muggenval en een zorgvuldig ontworpen lokstof. Maar let op, zeggen de onderzoekers, we zijn er nog niet.

tekst Albert Sikkema *foto's* Melchert Meijer zu Schlochtern

Wageningse entomologen veroorzaakten afgelopen maand een ware sensatie met de uitkomsten van hun Solarmalproject op het Keniaanse eiland Rusinga. In krantenkoppen werd gerept over 'een doorbraak', 'tot wanhoop gedreven muggen' en het 'uitroeien' van malaria.

Hoewel van dat laatste nog niet direct sprake is, is de opwinding terecht. Tijdens hun vier jaar durende praktijkproef met geurvallen op het eiland in het Victoriameer slaagden de Wageningse onderzoekers erin om het aantal malariamuggen met 70 procent terug te dringen. De prevalentie van malaria – het percentage van de 25.000 eilandbewoners dat de malariaparasiet in het bloed heeft – daalde in twee jaar tijd met 30 procent. 'Dat is een hele grote daling in zo'n korte tijd', zegt entomoloog en projectleider Willem Takken.

De resultaten van het malariaproject zijn vorig jaar al gepresenteerd aan de bevolking in Kenia en stonden begin augustus in het wetenschappelijk tijdschrift *The Lancet*.

NIEUWE GEVALLEN

Voor het onderzoek kregen alle 4300 huishoudens op het eiland een muggenval met een in Wageningen ontwikkeld geurmengsel. Omdat zo'n val elektriciteit verbruikt, kregen de huishoudens ook een zonnepaneel en accu uitgereikt. Voor en na de aanleg van de geurvallen werd vastgesteld hoeveel malariamuggen er op het eiland voorkwamen. De bewoners werden onderzocht op de aanwezigheid van malaria en het aantal nieuwe malariagevallen – de incidentie – werd bijgehouden.

Die incidentie daalde gedurende het project met maar liefst 93 procent. Maar op dat hoge percentage valt wel iets af te dingen, zegt Tobias Homan, die in april promoveerde op het malariaproject. 'De daling van het aantal nieuwe gevallen was overal op het eiland te zien, ook op plekken waar nog geen geurvallen stonden, dus dat was niet volledig aan de geurvallen toe te schrijven.' In de dorpen met geurvallen kwamen gemiddeld 40 procent minder nieuwe gevallen van malaria voor dan in dorpen zonder geurval.

Het aantal nieuwe gevallen van malaria daalde ook al vóór de aanleg van de geurvallen, omdat de eilandbewoners geïmpregneerde klamboes in huis gebruikten, waardoor ze minder vaak worden gebeten. Bovendien heeft het Wageningse onderzoek nieuwe malariagevallen gemist, denkt Homan. 'Zieke mensen gaan naar de malariakliniek. Wij zijn van deur tot deur gegaan om nieuwe gevallen vast te stellen en niet langs de kliniek gegaan.'

Toch zijn de uitkomsten prachtig, stelt Homan. 'Eerst had 35 procent van de eilandbewoners malaria onder de leden. In twee jaar daalde dat naar 24 procent. En die groep loopt nog wel rond met malaria, maar wordt nauwelijks meer opnieuw besmet, omdat het aantal muggen met 70 procent is afgenomen.' Zonder zulke nieuwe besmettingen verdwijnt de malariaparasiet na twaalf maanden vanzelf uit het menselijk lichaam. De geurvallen kunnen zodoende op den duur het laatste zetje zijn om malaria uit te bannen.

ELEKTRICITEIT

De bewoners van Rusinga hebben deze nieuwe vorm van malariabestrijding inmiddels volledig geadopteerd, vertelt Willem Takken. Ze hebben

Boven: Projectleider Willem Takken aan het werk op het Keniaanse eiland Rusinga. Links: Met hekjes beschermen de inwoners hun muggenvallen tegen beschadiging.

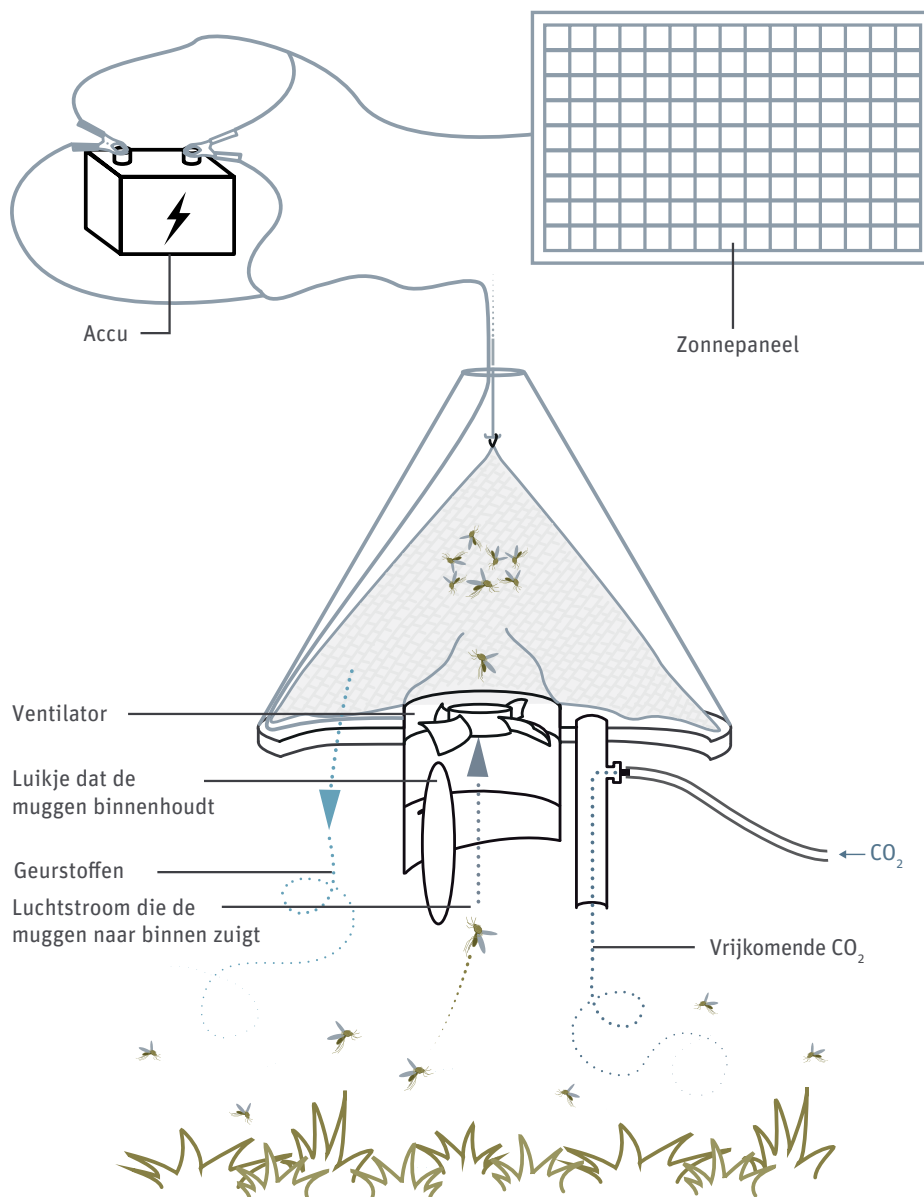
82 lokale spaargroepen geformeerd die maandelijks geld inzamelen voor het onderhoud van de muggenvallen en zonnepanelen. 'Door die spaarpotjes blijft het personeel dat de vallen en panelen voor het project heeft aangelegd, aan het werk en blijven de muggenvallen hun werk doen.'

Het gehele systeem van val en zonnepaneel kost 150 euro per huishouden. Nu werd dat door het project betaald, maar ook als een huishouden het zelf moet betalen, is dat bedrag te overzien, denkt Takken. De geurval blijkt immers effectief en mensen in Afrika geven doorgaans zo'n 10 procent van hun inkomen uit aan malariabestrijding.

KLAMBOES

Malaria in Afrika is de laatste tien jaar al flink op zijn retour door de uitreiking van klamboes die met insecticiden zijn behandeld. 'Dit door het Global Fund met geld van de rijke industrielanden betaalde bestrijdingsprogramma is zeer succesvol geweest', zegt Takken. 'Het aantal malariagevallen in de wereld is met 50 procent afgenomen. En het aantal sterftegevallen door malaria is gedaald van twee miljoen in 2005 tot een half miljoen mensen per jaar in 2015.'

Zorgwekkend is echter dat de daling van het aantal Afrikanen met malaria – nu zo'n 30 procent – niet doorzet. Takken ziet twee oorzaken. Ten eerste bijten muggen vaker buitenshuis, waar de bewoners niet worden beschermd door een klamboe. Ten tweede zijn er aanwijzingen dat malariamuggen resistent worden tegen de insecticiden. Takken: 'Vroeg of laat gebeurt dat, dat hebben we ook gezien bij DDT. Daarom kiezen wij voor niet-chemische bestrijding met geurvallen. Onze lokstof bootst de geur van de mens na. De muggen kunnen niet zonder die lokstoffen, ze hebben ze nodig om bij hun voedsel te komen. Dat maakt dat deze aanpak heel

In het Solar-mal-project is gebruikgemaakt van de Suna-muggenval van producent Biogents.

COMPLEXE LOGISTIEKE OPERATIE

Tobias Homan promoveerde in april op het Solar-mal-project van Wageningen UR in Kenia. Samen met collega Alexandra Hiscox, het Swiss Tropical and Public Health Institute en het Keniaanse instituut Icipe moest hij een goede proefopzet bedenken en organiseren – op een eiland zonder elektriciteit en infrastructuur.

Er moesten 4300 geurvallen voor de 25.000 bewoners van het eiland worden geplaatst in dorpjes en bij afgelegen huizen. Daarom werd het eiland ingedeeld in 81 clusters van zo'n vijftig huishoudens die gedurende twee jaar allemaal een geurval, zonnepaneel en accu kregen. Maar met welk cluster moest het team beginnen? Daarvoor moest ze een protocol vaststellen, zodat de metingen in clusters met geurval goed te vergelijken waren met de clusters zonder val.

Alle informatie moest op drie niveaus worden geregistreerd: cluster, huishouden en individu. Homan: 'Dan speel je gemeente. De codes van de inwoners moeten kloppen en je moet bijvoorbeeld tussentijdse verhuizingen goed bijhouden. De opzet van dit datasysteem heeft een jaar in beslag genomen.' Tijdens het project werkten de entomologen voor het eerst met een volledig digitaal datacollectiesysteem in een ontwikkelingsland. Alle huishoudens op het eiland, dat 16 kilometer lang en 5 kilometer breed is, werden gedocumenteerd met GPS, waardoor alle medische, entomologische en sociale gegevens van de bewoners per locatie beschikbaar kwamen. Bovendien zorgde het digitale datasysteem ervoor dat onderzoekers over de hele wereld snel toegang kregen tot de laatste onderzoeksgegevens.

duurzaam kan zijn en een oplossing kan zijn voor het resistentieprobleem.'

POSITIEVE REACTIES

Andere malariaonderzoekers zijn onder de indruk van de resultaten van het Solarmal-project. 'Dit is enorm goed nieuws, omdat dit het effect van geurvalen op de terugdringing van malaria aantoonst', zegt Remco Suer, mede-oprichter van het Wageningse bedrijf In2Care. 'Dit bewijst dat de controle van vectoren een echte bijdrage kan leveren aan de bestrijding van de ziekte.' In2Care maakt muggenvallen met insecticiden voor de bestrijding van malaria en zika. Interessant detail: In2Care werkt ook aan geurmengsels die de menselijke geur nabootsen om malariamuggen aan te trekken. 'Maar we hebben dit onderzoek laten varen, omdat het te lastig was', aldus Suer.

Ook James Logan, de belangrijkste Britse malaria-onderzoeker, is enthousiast. 'Deze studie demonstreert een duidelijk effect van vallen om malaria en malariamuggen terug te dringen', reageert Logan, onderzoeker bij de London School of Hygiene and Tropical Medicine. 'Dit toont aan dat nieuwe interventies, naast conventionele methodes als klamboes en insecticiden, een belangrijke rol kunnen spelen in de bestrijding van door insecten verspreide ziekten.'

BEPERKINGEN

Toch hebben de geurvalen ook beperkingen die om opheldering of verbetering vragen. Ze vingden bijvoorbeeld wel de belangrijkste muskiet op het eiland, de *Anopheles funestus*, maar hadden geen aantoonbaar effect in de afname van de *Anopheles gambiae* en de *A. arabiensis*, andere belangrijke verspreiders van malaria in Afrika. 'Dat kwam omdat hun aantal al heel laag was op Rusinga als gevolg van het gebruik van klamboes', zegt Alexandra Hiscox, die het malariaproject in Kenia coördineerde. 'Om die reden konden we geen significant effect aantonen.' Dat de geurval ook de andere malariamuggen aantrekt, staat volgens Hiscox desondanks buiten kijf. 'We hebben het geurmengsel in Wageningen ontwikkeld met *A. gambiae*, en het blijkt nu op Rusinga ook effectief voor *A. funestus*.'

VERVOLGONDERZOEK

Hiscox en Takken willen graag vervolgonderzoek doen op het Keniaanse eiland, om na te gaan of de vallen effectief blijven en of malaria er de komende jaren volledig kan worden uitgebannen. Takken: 'Ik ben benieuwd of dit leidt tot de eliminatie van malaria of dat de prevalentie blijft hangen op bijvoorbeeld 10 procent.'

Punt van aandacht bij het effectief houden van de vallen is dat de geurmengsels om de drie tot vier maanden moeten worden verversd. Hiscox wil graag weten of dat ook daadwerkelijk

lukt. Ondertussen kijken de Wageningse entomologen samen met de maker van de geurvalen, het Duitse bedrijf Biogents, of ze een lokstoffenmengsel kunnen ontwikkelen dat langer meegaat.

Takken en Hiscox zoeken ook naar mogelijkheden om het project uit te rollen in een groter gebied. Enkele donoren hebben inmiddels interesse getoond. Verder hebben zich Afrikaanse particulieren gemeld die geurvalen willen ophangen in hun dorp. Hiscox: 'Daar gaan we serieus naar kijken, maar het moet wel zorgvuldig gebeuren om het gewenste effect te krijgen.'

Bekijk de video
op resource-online.nl.

WERKT MUGGENVAL OOK TEGEN ZIKA?

Als je met de Wageningse geurval malariamuggen zoals de *Anopheles funestus* kunt wegvangen, lokt ie dan ook de verspreiders van het zikavirus, de *Aedes aegypti* en de *Aedes albopictus* in de val? Vermoedelijk wel, zegt de Wageningse entomologe Alexandra Hiscox. Tijdens een kleinschalige test in Latijns-Amerika dit jaar ving de geurval ook zikamuggen, maar er is beter onderzoek nodig om de werking goed te kunnen vaststellen.

Tweede Kamerlid Roelof van Laar van de PvdA lijkt hier wel oren naar te hebben. Hij wil van minister Schippers van Volksgezondheid weten of de Wageningse geurval ook geschikt is om zika op de Nederlandse Antillen te bestrijden. Van Laar vraagt zich af of een van de Antilliaanse eilanden geschikt is als testlocatie.

DRUKSTE AID OOIIT

Hawaiislings, gele bretels en diademen. De deelnemers aan de Algemene Introductiedagen (AID) hadden zich traditiegetrouw getooid met bonte gadgets en trokken afgelopen week in groepjes door Wageningen. En dat heeft de stad geweten, want het waren er meer dan ooit: ruim 2300.

foto's Sven Menschel en Guy Ackermans

VRIJDAG GADGETS AND GAMES

De nieuwe eerstejaars namen op de eerste dag van de Algemene Introductie Dagen (AID) hun traditionele gadgets in ontvangst. Daarna struinden de groepjes tijdens de Campus Games over het terrein om zoveel mogelijk punten te halen op de AID-app. De grote studentenverenigingen hadden flink uitgepakt met opblaasbare stormbanen en bubbelvoetbal. Maar ook kleinere verenigingen deden mee met onder meer Twister, slacklinen, boomklimmen en watergevechten. **TF**

REINOUW VAN GIERSBERGEN bachelorstudent Biologie, uit Amsterdam

Reinoud heeft net voor de Crazy 88 op hakken moeten rennen, en ook nog een modeshow op die dingen moeten lopen. 'Het was pijnlijk, heel pijnlijk. De hakken vielen meteen uit en ik heb een spier verrekt.' Nadat hij iets later met een gelukkig gezicht zijn eigen schoenen weer heeft aangetrokken, zegt hij: 'Ik heb zin om te gaan studeren. Feesten!' Hij vervolgt snel: 'Ik wil wel gewoon goede cijfers halen, mijn studie gaat voor. Misschien ga ik pas het tweede jaar bij een vereniging.' Op de

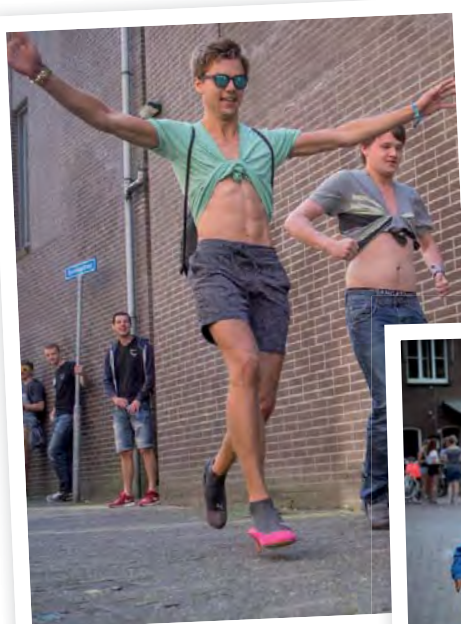
vraag of hij ook voor deze studie had gekozen als die in het Engels zou zijn antwoordt hij: 'Ik heb op de middelbare school biologie in het Engels gehad. Het zou zelfs beter zijn.' Reinoud heeft een kamer op de Haarweg en daar is hij blij mee. 'Anders zou ik elke dag twee uur moeten reizen.'

RF MvdH

ZATERDAG DOE EEN VIS NA

Ga op de fontein staan en doe een vis na. Knuffel een boom. Maak een mannelijke teamgenoot op of laat hem op hoge hakken een modeshow lopen. Het waren enkele van de opdrachten waarmee de AID-groepjes punten konden verdienen tijdens Crazy 88, zaterdag in de binnenstad van Wageningen. Dezelfde avond stroomde het centrum opnieuw vol tijdens het straatfestival. Daar konden bezoekers kijken naar paaldansen en acrobatiek. Of neuzen met stokstaartjes. MvdH

SJOERD DE GRAAF

Bachelorstudent Biotechnologie, uit Dronten

'De opleiding Biotechnologie staat hier het beste aangeschreven', antwoord Sjoerd op de vraag waarom hij voor Wageningen heeft gekozen. Maar ook de stad speelde een rol. 'Mijn zusje is naar Amsterdam, zij hecht veel waarde aan de grote stad met een rijk nachtleven. Ik heb liever een wat kleinere plaats met een genuedelijk sfeer.' Sjoerd denkt erover lid te worden van roeivereniging Argo; zijn broers roeiden ook in hun studententijd. 'Mijn oudste broer heeft binnen drie jaar het internationale niveau bereikt. Dat motiveert wel om ook die kant op te gaan.' TF

RINDU ANINDA

Masterstudent Applied communication science in health and society, uit Jakarta, Indonesië

Voor Rindu was het 'logisch' om hierheen te komen. 'Wageningen is nu eenmaal één van de beste in life sciences. Daarnaast vind ik oranje de mooiste kleur', grapt ze. 'Iedere dag trek ik iets oranje aan.' Rindu vond op het nippertje een kamer in Wageningen. 'Dit jaar zijn internationale studenten afhankelijk van het moment dat ze zich hebben ingeschreven bij Idealis. Daar was ik niet als eerste bij, dus het was spannend.' De Indonesische heeft haar gitaar meegenomen naar de barbecue op de campus. 'Zo kan ik me het beste ontspannen. Hopelijk kan ik een stukje rundsvlees of kip krijgen, want tot nu toe heb ik vooral veel vegetarisch gegeten. Vanuit mijn geloof eet ik namelijk geen varkensvlees.' TF

ZONDAG NATTE SPORTDAG

Net op het moment dat de AID-groepjes gingen zitten om te lunchen begon het te regnen, en niet zo'n beetje ook. Half verzoopen begonnen de AID-lopers aan de sportdag, die op het moment van starten nog drie uur regen beloofde. **MvdH**

MAANDAG ROND DE WERELD

Na een relaxte BBQ op de campus konden de AID-lopers maandag kennismaken met verschillende culturen tijdens Crossing Borders. Met veel enthousiasme dansten de aanstaande studenten capoeira, salsa en haka. Ook viel er veel te proeven, waaronder de jaarlijks terugkerende insectenbitterbal. 'Als je hiervan eet, hoor je er helemaal bij', aldus een student. **TF**

YELA VAN LEEUWEN bachelorstudent Voeding en gezondheid, uit Alpen aan den Rijn

Ondanks de regen en de inactiviteit van haar groepje heeft Yela zin in de sportdag. Nog meer zin heeft ze om straks te studeren. Maar waarom heeft ze voor Wageningen gekozen? 'Dit is de enige plek waar deze opleiding is. En ik vind het leuk dat de universiteit een campus heeft. Er is gewoon een lekkere sfeer.'

Daarnaast is Yela ook te spreken over de groene omgeving. De aanstaande eerstejaars heeft een tijdelijke kamer gevonden, maar is op zoek naar iets vast. Heen en weer reizen is geen optie. 'Ik heb geen zin om vroeg op te staan,' aldus Yela. Als haar studie helemaal in het Engels zou zijn zou ze nog steeds voor Voeding en gezondheid kiezen. 'Het beïnvloedt niet de inhoud, en het zou beter zijn voor mijn Engels.' **MvdH**

DINSDAG DRINKEN EN MEEZINGEN

Bier – of water – drinken en meezingen. Dat is de essentie van biercantus. Doe je niet hard genoeg mee met feestvieren, dan krijg je een straal water uit een supersoaker over je heen. Of erger. Sommigen moesten drinken uit hun schoen, anderen moesten opdrukken gedurende een heel nummer van de band. **RVD**

Bekijk alle foto's en video's van de AID op resource-online.nl

TIFFANY JAN

Masterstudent Food quality management, uit Beijing, China

Tiffany vindt Nederland een erg leuk land. 'Ik had de film *The Fault in our stars* gezien, daarvan was ik zo onder de indruk. Toen kwam ik erachter dat de film zich in Nederland afspeelt.' Vooral door die film heeft Tiffany besloten om een opleiding te zoeken in Nederland. Als kind was ze ook al eens in Amsterdam. Ze heeft een fijn gevoel overgehouden aan de mooie grachten en de vele fietsen. Met haar nieuwe kamer zegt Tiffany veel geluk te hebben gehad: 'Campus Plaza is een superfijne plek, met mooie, nieuwe kamers en alles op loopafstand.' De AID is voor Tiffany vooral een feest van vriendschappen sluiten en nieuwe mensen leren kennen. 'Gisteren ben ik hier aangekomen en vandaag heb ik al zoveel vrienden gemaakt!'

TF

TIM SCHAMPERS

Bachelorstudent Communicatiewetenschappen, uit Geldrop

Hoewel het zijn filosofie is dat het niet uitmaakt wat je studeert, maar dát je studeert, heeft Tim zijn studiekeuze niet aan het toeval overgelaten. 'Ik heb een uitgebreide studiekeuzetest gedaan. Daar kwam communicatie als hoogste uit. Daarom heb ik voor Communicatiewetenschappen gekozen in plaats van voor Psychologie. En Wageningen staat goed op je diploma, het is een prestigieuze universiteit.' Een kamer zoeken is nog wel een probleem. 'Vanuit Brabant is het tweeënhalf uur reizen, dat is niet te doen.' Hij heeft zich dan ook vroeg ingeschreven en actief gezocht op internet. 'Maar tot nu toe heb ik gewoon pech.' **TF**

HOW TO SURVIVE WAGENINGEN

The start of the new academic year brings a lot of new students to Wageningen from all corners of the globe. They face a new country, the Wageningen approach to studying, and Dutch culture. What can you do to make your introduction in Wageningen as smooth as possible? More seasoned international students talk about their experiences and give tips.

tekst Romy Appelman illustratie Henk van Ruitenbeek

Giovanny Romero

Ecuador, MSc Environmental Sciences, here since September 2015

'My first impression of Wageningen was good: a nice calm city, friendly people, and good transport services. Of course there are big differences with my own country. We have mountains and here everything is flat, the food is very different, and here everyone moves around on bicycles. For me the biggest challenge was not the studying – although the language is a problem – but the fact that I was far away from home experiencing so many new things on my own. I missed my family and friends and at first I felt very alone. **Going to ISOW for salsa lessons or playing soccer really helped me. To people who are lonely I would like to say: go out, grab a beer.** The loneliness usually starts at home and if you stay in, your room gets like a jail. So go out, meet new people!'

Bohan Hu

China, MSc Environmental Sciences, here since September 2013

'I think the Netherlands is beautiful: clean, fresh air, cows walking in the fields. I am from Beijing so I loved it. The hardest thing about studying was the language. It was hard to follow everything in English. **Group work with people from all**

over the world is another challenge. Everyone has different backgrounds so sometimes it is hard to express your feelings. My tip is: don't be passive, be active. Also, be humorous and don't be too serious about little details. For getting in contact with other students it really helps if you have a certain talent or hobby. I fix computers and that got me in contact with the whole Chinese student population. So if you play music or sports, definitely use that to get in contact with other people. Practical tip: bring an induction cooker. It is hard to find good ones in the Netherlands.'

Felipe Lobos

Chile, MSc climate studies, here since September 2015

'Before I arrived here, I had worked for four years. Therefore it was hard for me to start studying again. You have to be quick and smart and everything is English. **What I really like about Wageningen is the horizontal contact with teachers. Here professors are not like gods and you can easily speak with them.** Also I like that this university is truly international and international students are really integrated in the student life. To new students I would like to say: be patient. The language and culture are very different and it takes time to understand how the Dutch are. You have to be tolerant of the differences. Practical tip: get a bank account and a bike as soon as possible. With this you can survive.'

Lugas Lukmanul Hakim

Indonesia, MSc Aquaculture and Marine Resource Management, here since September 2015

'When I first got here I thought it was really cold. Even though it was summer, I was wearing long jackets and I turned the heater on. **Firstly, you need a bike so save some money for that and get help from your fellow students to buy one.** Second, prepare for the new academic culture: it will be tough. I was not used to the period system and it pushed me to study every day. But when it got difficult I reminded myself of my motivation, why I wanted to study here, and that helped. The Dutch can be quite intimidating and they talk a lot, but once you get to know them better they are actually nice and friendly. I learned a new daily rhythm from them and I adjusted myself to that: to work during the day and take time at night to relax and enjoy life.'

Patience Chindong

Cameroon, MSc Applied Communication Sciences, here since September 2014

'What really struck me about the Netherlands is that everything is so structured. It is very clean and organized here. People take turns in shops and restaurants in an orderly manner. I felt very uncomfortable about it at the beginning. I also made some mistakes. I would, for example, go to the hospital and walk straight to the desk, while other people were waiting.'

I think the Dutch are too individualistic; it is difficult to interact with some of them at times.

You have to make appointments for everything and be on time. However, with time I got used to it and now I feel much more comfortable. Before I came to the Netherlands, I was very afraid that no one would speak English and I wouldn't be able to buy any food. Therefore I brought a lot of food, even some salt. When I arrived here I found out how ridiculous this was. I gave the food away to friends. My tip: keep asking questions. Every time you have doubts about something, just ask, and if the first person cannot help you, ask the next person.'

Daniele Lixia

Italy, Erasmus student doing an internship in Health & Society, here since April 2016

'I had both good and bad impressions when I arrived here. My room in Bornsesteeg was horrible and dirty, it took me a week to clean it.'

But I loved the university, the buildings, friendly students and teachers. It is all very relaxed and comfortable. The Netherlands is very different from what I'm used to. Here you see little children going around on bikes by themselves, looking very happy. **My advice to people who get a room in Bornsesteeg is to find a place somewhere else. The Bornsesteeg building has no common space and therefore no social life.** However, there are a lot of other activities you can do in Wageningen. I would also like to advise my Chinese and Indian fellow students of this. They seem to interact mainly among themselves.' ®

Samen geloven

Terwijl de meeste Wageningse studenten zich nog een keer omdraaien in bed, bezoeken elke zondagochtend tientallen van hun medestudenten een Engelstalige kerkdienst van de International Christian Fellowship (ICF). De kerkgemeenschap beidt ze de kans hun geloof te belijden en anderen te ontmoeten.

tekst Ton van den Born foto's Guy Ackermans en Ton van den Born

Internationale studenten zijn vaker religieus dan Nederlandse. 'Vooral in Afrika is het niet de vraag of je gelooft, maar wat je gelooft', zegt Carolien van der Kolk, diaken bij de International Christian Fellowship (ICF), de grootste internationale kerkgemeenschap in Wageningen.

ICF is *interdenominational*, wat inhoudt dat de kerk openstaat voor verschillende christelijke stromingen en denominaties. Verder is ICF de enige Wageningse kerkgemeenschap met elke zondag een Engelstalige dienst, in het pand van de organisatie aan de Hollandseweg 328. Die diensten trekken volgens Carolien van

der Kolk wekelijks honderd tot honderdvijftig bezoekers.

VERSCHILLEN

De oorsprong van het huidige ICF ligt in de jaren zeventig, toen er Bijbelstudieavonden werden georganiseerd in het toenmalige IAC, nu Hof van Wageningen aan de Lawickse Allee. ICF was destijds een studentenvereniging. Van der Kolk kwam er in 2000 voor het eerst, nog als student. 'Ik voelde me er direct thuis.' Het was nog een clubje van tien of vijftien mensen, maar met de internationalisering en groei van de universiteit is de *fellowship* uitgegroeid en

een echte kerk geworden, met kerkdiensten en een organisatie daarvoor.

'De verbindende factor tussen de mensen die er komen – niet alleen buitenlanders maar ook Nederlanders – is dat ze Jezus zoeken', zegt Van der Kolk. 'Het is heel leuk daar mensen vanuit de hele wereld te ontmoeten. Het is voor mij een stukje hemel op aarde. En met alle verschillen in beleving en expressie kun je er ook groeien in je eigen geloof.'

SOCIALE STEUN

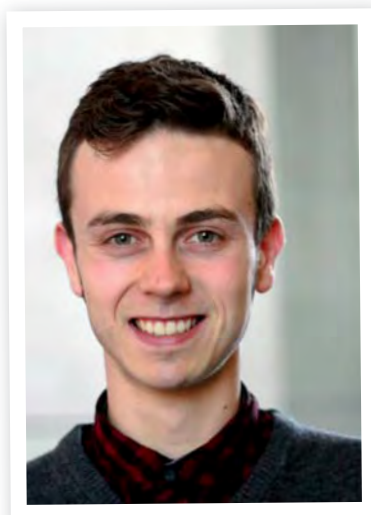
Het is niet alleen religieuze motivatie die studenten ertoe brengt diensten van ICF te bezoeken en deel te nemen aan activiteiten. Naast een plek om hun geloof te belijden, zoeken de studenten ook verbondenheid en sociale steun, vertellen Craig MacKenzie, Seyi Alalade en Aaron Noronha. Zo heeft de ICF zeven *connect groups* die aan Bijbelstudie doen. In samenwerking met christelijke studentenverenigingen is er maandelijks een *international friends café* en er zijn een paar keer per jaar culturele avonden waar mensen worden opgeroepen hun dans-, kook- of muzikale kunsten te delen. Daarnaast organiseert de ICF ook ontmoetingen met Nederlandse christelijke families.

‘In Afrika gelooft iedereen ergens in’

‘Voor ik uit Nigeria hierheen kwam, heb ik kerken in Wageningen gegoogeld en vond ik de International Christian Fellowship. Ik heb toen contact opgenomen met de ouderlingen’, vertelt Seyi Alalade (26), baptist. Ze kwam hier in 2013 en heeft net haar master Biotechnology afgerond. Ze heeft een baan in Nijmegen, maar woont nog in Wageningen. ‘ICF is heel open’, zegt Seyi. Bovendien komen de leerstellingen overeen met haar geloof

in Nigeria. Haar overtuiging is dat alles van God komt en dat ze als mens van betekenis moet zijn voor haar medemensen. Dat hoeft niet per se als een beroemde wetenschapper. ‘Mijn ouders zijn mijn helden. Zij hebben me geïnspireerd om mijn eigen reis te ondernemen en zelf verantwoordelijkheid te dragen.’ Dat veel Nederlanders nergens in geloven, vindt Seyi verbazingwekkend. ‘In Afrika gelooft iedereen wel ergens in.’

‘Je geloof vasthouden is soms best lastig’

‘Ik geloof dat God me hierheen heeft geleid’, zegt Craig MacKenzie (22). Hij komt uit Schotland en heeft een protestante achtergrond, bij de Church of Scotland. Hij deed zijn bachelor in Aberdeen en kwam in augustus 2015 voor een master Plant Sciences naar Wageningen. ‘Ik heb misschien een paar dagen heimwee gehad, maar toen ontmoette ik een vriend, ook christen. Dat gaf steun.’ En hij kwam bij de ICF, waar hij sindsdien diensten bezoekt. Daar ervoer Craig warmte en gastvrijheid en ontmoette

hij een Nederlandse familie. ‘Het sociale aspect is erg belangrijk in mijn geloof’, zegt hij. ‘Soms kun je je ontmoedigd voelen, dan is het goed om bij elkaar te komen.’ Kerkgang maakt je niet tot een beter mens, vindt Craig, ‘maar het is heel belangrijk als versterking van je geloof, want soms is het best lastig om je geloof vast te houden. Het afgelopen jaar heb ik echter wel veel antwoorden gevonden op mijn gebeden.’

‘Het is schitterend als de hele kerk zingt’

‘Ik leerde gitaar spelen omdat ik in de kerk wilde optreden,’ zegt Aaron Noronha (24), bezig met een master Biotechnology. Hij komt uit India en is rooms-katholiek. Tijdens de kerkdiensten van de ICF zingt hij en speelt hij gitaar. ‘Het is schitterend als de hele kerk zingt, iedereen met de handen omhoog. En ICF is een hele mooie manier om iets te leren over andere culturen.’ Aarons indruk van Nederland is dat mensen hier wat losgeslagen zijn. ‘Dat ze zeggen “ik geloof niet meer in God” verbaast me. Nederlanders zijn ook erg direct en niet altijd diplomatiek. Aan de andere kant zijn ze wel heel onafhankelijk. In India vraag je je steeds af: wat zal mijn omgeving hiervan vinden? Daar lijken Nederlanders zich niet druk over te maken.’ Aaron is er trots op christen te zijn. ‘Soms heb ik mijn momenten van twijfel, maar je kunt gelovige medestudenten in de *connect group* vragen: kun je voor mij bidden? We voelen ons allemaal verbonden met elkaar.’

WAT IS ER NOG MEER?

Spectrum Student Platform & Chaplaincy: wil voor Wageningse studenten uit binnen- en buitenland een ontmoetingsplek zijn voor religieuze en filosofische verkenning en discussie. www.spectrum-wageningen.com

International Catholic Community: organiseert twee keer per maand een katholieke Engelstalige dienst in de Johannes de Doperkerk. www.iccwageningen.nl

Amazing Grace Parish: verzorgt diensten in de Vredehorstkerk die vooral door Afrikaanse studenten worden bezocht, te vinden op Facebook.

International Student Church: een christelijk-oecumenische gemeenschap die samenwerkt met Spectrum SP&C en twee keer per maand Engelstalige diensten in de Arboretumkerk verzorgt. www.scwageningen.wix.com/scwageningen

MANNELIJK

Mannen maken extremere keuzes als er andere mannen in de buurt zijn. In de aanwezigheid van vrouwen kiezen ze voor het compromis. Dat blijkt uit grootschalig onderzoek naar koop- en keuzegedrag van het Boston College. De middenweg zoeken is niet mannelijk, verklaren de wetenschappers dit effect. Stuur mannen dus nooit met elkaar de winkel in: dat kost geld.

OLYMPISCH SNEL

Usain Bolt snel? Voor een mens ja. Maar in het dierenrijk is Bolt een watje. Bolt legt het al af tegen mijn konijn. Laat staan tegen een gorilla, zwijn, olifant, paard of hond. En de snelste, dat is de jachtluipaard. Die haalt in 3 seconden een topsnelheid van meer dan 110 km/uur. Oké, op vier poten. Maar per twee poten is dat nog altijd Olympisch goud.

WAKKER

Blauw licht houdt muizen uit hun slaap, laat onderzoek van Oxford University zien. Groen licht maakt hen juist slaperig. De wetenschappers denken dat dat ook bij mensen zo is. Computerschermen en mobieltjes stralen veel blauw licht uit. Dat is goed nieuws voor studenten: van lang doorstuderen blijf je wakker.

DRANK

Getrouwde mannen en vrouwen drinken minder dan singles. Dat blijkt uit een studie van de University of Virginia naar drinkgedrag onder tweelingen. Samenwonen nestelen zich qua drinkgedrag tussen beide uitersten. De wetenschappers wijten het verschil aan controle door de partner. Maar het kan natuurlijk ook zijn dat drinkbroers minder snel trouwen.

Kamernood even terug

FOTO'S: GUY ACKERMANS

Kamernood in 2008: internationale studenten verblijven in een bungalowpark in Hoenderloo en worden dagelijks per bus naar de campus gebracht.

De komst van 130 extra internationale studenten leidt tot tijdelijke kamernood in Wageningen. Studentenhuisvester Idealis heeft voor de piekopvang extra kamers geregeld via de landelijke studentenhuisvester DUWO en in hotels in Wageningen en Ede.

Er komen deze maand zeker 130 studenten meer uit landen buiten de EU naar Wageningen dan de universiteit had voorzien en eerder had doorgegeven aan Idealis. Omdat de universiteit een kamergarantie afgeeft aan studenten die meer dan 130 kilometer van de campus wonen en Idealis de feitelijk uitvoering daarvan dit jaar heeft overgenomen, moet de huisvester nu alle zeilen bijzetten om de studenten onder dak te krijgen.

Idialis heeft begin deze maand 64 kamers geregeld bij collega-huisvester DUWO in Campus Plaza. 'Feitelijk huren de studenten rechtstreeks van DUWO, maar ze tellen mee met onze opgave, omdat wij een kamer hebben geregeld voor deze studenten', vertelt woordvoerder Hellen Albers van Idealis. Omdat dit nog niet voldoende is, heeft Idealis ook 63 bedden geregeld in hotel Hof van Wageningen en hotel PTC+ in Ede. Deze hotelbedden dienen als eerste opvang voor de buitenlandse

studenten, die later dit studiejaar doorstromen naar een studentenkamer van Idealis.

PANIEK

Enkele internationale studenten waren de afgelopen weken in paniek, omdat ze wel op het kameeraanbod van Idealis reageerden, maar geen kamer kregen toegewezen. Ze plaatsten hierover berichten op Facebook. Albers: 'We hebben steeds gecommuniceerd dat er meer kamers zouden vrijkomen in de komende weken, maar de studenten zien natuurlijk alleen ons aanbod op de website en dat ze nog niet aan de beurt zijn.' Idealis wil volgend jaar vooraf piekopvang organiseren voor de internationale

studenten, om problemen voor te zijn. Albers: 'Het is een moeilijk te managen proces, omdat we pas in een heel laat stadium weten hoeveel buitenlandse studenten er werkelijk komen.'

'Idialis doet erg zijn best om het goed te regelen voor de studenten', zegt Ingrid Hijman, hoofd van het Student Services Centre van de universiteit. 'Het toewijzingssysteem van kamers loopt te traag, maar er komen gewoon meer studenten dan we bij de universiteit hadden ingeschat. En we weten nog steeds niet hoeveel internationale studenten er precies komen studeren. Studenten uit EU-landen kunnen zich nog tot 31 augustus inschrijven.' **AS**

Kamernood in 2011: Nederlandse studenten kamperen op camping de Wielerbaan in Wageningen.

Studenten verlaten Rio zonder medailles

De vier Wageningse studenten die hebben meegedaan aan de Olympische Spelen in Rio de Janeiro zijn zonder medailles weer thuisgekomen.

Voor baanwielrenner Jan-Willem van Schip eindigde de Spelen na de eerste ronde op het onderdeel ploegenachtervolging. Een teamlid van de student Bodem, water en atmosfeer kwam ten val, waardoor het Nederlandse team met twee man over de finish kwam. Bij de ploegenachtervolging betekent dat een automatische diskwalificatie van het team.

Atleet Nadine Visser startte haar zevenkamp goed met een derde plek op de honderd meter horden – haar specialiteit. In de rondes daarna, bij het kogelstoten en hoogspringen, viel de student Gezondheid en maatschappij echter ver terug in het klassement. Uiteindelijk eindigde ze op een negentiende plek. Visser kwam ook uit op de individuele honderd meter horden. Daarin strandde ze in de eerste ronde.

Atleet Eva Hovenkamp, student Gezondheid en maatschappij, deed mee aan de 4x400 meter estafette. Haar team kwam niet verder dan de eerste ronde op de 4x400 meter estafette.

Masterstudent Marketing and consumer behaviour Isheau Wong kwam met haar paard Zadarijke V niet verder dan de eerste kwalificatieronde in het paardenspringen. De hindernissen bleken te hoog voor haar paard, waardoor de amazone zich moest terugtrekken uit het toernooi. **RvD**

FOTO: PALZIVAWIT/SHUTTERSTOCK.COM

Tekst
Rob
Ramaker

Derk

Filippo

Bianca

Vera

Willem-
Jan

Vecino

AFLEVERING 75 MORTIERSTRAAT 14B <<

Wat voorafging: Filippo en Bianca zijn zonder dat de huisgenoten het weten een stel geworden. Bianca zit nu in het buitenland. Willem-Jan is het afgelopen jaar stilletjes veranderd in een ijverige student.

Creepy

Je hebt wát?' Derks mond viel letterlijk open. 'Een baan', zei Willem-Jan. 'Je hoorde me wel.' Huisgenoten keken hem onder- tussen aan alsof hij een groen mannetje was dat uit een ufo stapte.

'Een baanbaan, waar je echt voor wordt betaald?', vroeg Derk ongelo- vig. Willem-Jan knikte. Over een maand kon hij al beginnen. Dan was hij weliswaar nog niet afgestu- deerd maar de rest wilde hij afma- ken in de avonduren en weeken- den. 'Dit is creepy,' mompelde Derk. 'Wat heb je met de echte Wil- lem-Jan gedaan?'

Terwijl hij de taart in punten sneed, vertelde de kersverse werknemer over het appartement dat hij tij- dens de vakantie had gevonden in Rotterdam. Derk, die pas een dag terug in Wageningen was, keek geschokt. Naast hem schraapte Vera, die zich tot dusver stil had gehouden, haar keel.

'Ehm, ik heb ook nieuws.' Derk draaide zich naar haar toe. 'Deze vakantie heb ik nog eens nagedacht en ik ga toch die master in Gro- ningen doen.' Ze werd gefelici- teerd, eerst door Willem-Jan en Filippo, en toen volgde Derk aarzelend. Vera zou zelfs over een paar weken vertrekken. Ze wilde het pas delen als ze weer met zijn allen bij elkaar zaten. Iedereen zat nu druk door elkaar te kakelen. De enige die aandacht had voor de taart, die vergeten op tafel stond, was Vecino. De kat stak zijn

poot in de slagroom en likte die schoon.

Filippo dacht ondertussen aan zijn eigen nieuws. De zomer was verras- send goed geweest voor zijn relatie – zo noemden ze het nu echt – met Bianca. Ze hadden elkaar lange mails gestuurd. De verbinding bleek te slecht voor Skype, maar dat was eigenlijk een zegen. Hij voelde zich verliefd en wilde met Bianca een appartementje vinden. 'Wow', zei Derk. 'Dit is nog eens manier om het nieuwe collegejaar te beginnen.' Hij duwde Vecino weg bij zijn taartje. 'Jullie zijn echt slecht voor mijn hart. Gelukkig zijn Filippo en ik er nog om het fort te bewaken, right?' Hij sloeg Filippo joviaal op zijn schouders, maar die reageerde niet.

'Hé Filippo? Ja toch?' *I am afraid, Derk, I also may have something to tell you guys.'*

ILLUSTRATIES: KIM PETERSE

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

>> FEESTEN

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie. Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

WAGENINGEN UP

VILLA BLOEM - BAOBAB: DAAN & LUUK

Zaterdag 27 augustus van 21:00 tot 01:00

Villa Bloem heeft de volgende editie van Baobab voor je klaarstaan. De tweeling Daan en Luuk houdt van elektronische muziek en vinyl – een bijzondere combinatie. Binnen is vaak niet genoeg ruimte, maar bij mooi weer kan je ook prima buiten van de muziek genieten. Toegang gratis.

CAFÉ LOBURG - 3 JAAR LOBURGLIVE MET SYSTEM-PILOT

Zaterdag 3 september van 21:30 tot 02:00

Het weekend voordat de colleges weer beginnen, viert café Loburg dat het onder de vlag LoburgLive sinds drie jaar een podium biedt aan

livemuziek in Wageningen. En dat doet het café uiteraard met een liveband: rockband SystemPilot met gitarist Marcel Coenen. Daarnaast kan je bier bestellen – Lobeer Blond – dat speciaal voor deze gelegenheid is gebrouwen. Toegang gratis.

CAMPUS WAGENINGENUR - CAMPUS SKATE FEST

Donderdag 8 september van 19:00 tot 23:00

Voor de zomer was het evenement afgelast, dus hopelijk gaat het donderdag 8 september wel door. Het belooft een mooi evenement te worden, met een wedstrijd inlineskaten (vooraf inschrijven) en een Silent Roller Disco (vrije toegang). Hoe dat eruitziet, weet je alleen als je erbij bent geweest. Als je skates en een helm wilt lenen, neem dan je studentenkaart mee.

>> HET ECHTE WERK

‘NA HET BEGIN WAS HET GEWELDIG’

Wie? Ati van der Honing, masterstudent Voeding en gezondheid en Development and rural innovation

Wat? Zes maanden stage en thesisonderzoek bij het World Food Program (WFP)

Waar? Addis Abeba, Ethiopië

‘Het was in het begin heel moeilijk. Het World Food Program had me per mail een aantal opties voor onderzoek gestuurd, maar toen ik daar aankwam, bleek eigenlijk geen van die opties te kunnen. Ook was mijn officiële registratie als stagiaire nog niet geregeld, waardoor ik niet kon reizen en alleen op kantoor mocht zitten.

De Ethiopiërs vond ik vriendelijk en behulpzaam, maar ook vrij introvert. Daardoor was contact maken wel moeilijk. Ik kreeg een werkplek in een hoekje en iedereen zat te werken. Ze hielpen me niet echt, waardoor ik moest leren initiatief te nemen en assertief te zijn.

Na twee maanden literatuur zoeken, meeschrijven aan een flyer en financiële verslagen maken, kon ik beginnen met mijn stageonderzoek. Ik deed een *capacity assessment* van het School Feeding Program op regionaal en schoolniveau. Ik heb meerdere scholen bezocht om te kijken hoe het ermee staat en wat verbeterd kan worden. Nu wordt het programma nog helemaal geregeld door het WFP, maar het idee is dat Ethiopië dat later zelf kan.

Het was echt heel leuk om het veld in te gaan. Toen ik een keer aankwam op een school stonden alle kinderen toevallig buiten. Het was een hele happening en ze kwamen allemaal om me heen staan: ‘You, you! Give me money!’ Best gek dat iedereen het zo bijzonder vindt om jou te zien.

Voor een gesprek op een van de scholen moesten we eerst anderhalf uur door een zandlandschap rijden. Die regio was hard getroffen door de droogte. Moeilijk om te zien: de mensen hebben al bijna niks en dan gaat hun vee ook nog dood en mislukken de oogsten. Ik kon daar na mijn gesprek gewoon weg, maar zij zitten daar vast.

Mijn thesis heb ik grotendeels zelf moeten uitzoeken. Het WFP was het niet eens met mijn proposal, maar er kwam weinig input over hoe het wel moest en het contact met mijn begeleider in Nederland was lastig. Eenmaal terug in Nederland werd het me met zijn begeleiding gelukkig veel duidelijker wat ik met mijn scriptie moest.

Ook al waren de eerste maanden misschien moeilijk, ik heb een grote persoonlijke ontwikkeling doorgemaakt en na het begin was het geweldig.’ MvdH

FOTO: IR AK/SHUTTERS TOCK.COM

MEANWHILE IN... <<

Meanwhile in... Thailand

In het nieuws: Eerder deze maand werd Thailand opgeschrikt door bomaanslagen op toeristische plaatsen in het zuiden. De aanslagen vonden plaats vlak na het Thaise referendum over een nieuwe grondwet. De meerderheid van de bevolking stemde voor een grondwet die bepaalt dat leden van de senaat voortaan door het leger worden aangewezen. Het is nog niet duidelijk wie achter de aanslagen zit en wat het motief is.

Commentaar door Pichaya Phataisit, masterstudent food safety

'Er zijn nu al meer dan tien jaar aanslagen in Thailand. Het gebeurt vooral in de zuidelijke provincies. Volgens sommigen zitten extremistische moslims die voor een onafhankelijk zuiden strijden achter de aanslagen. Maar volgens anderen is het een statement tegen de nieuwe grondwet: een dag na het referendum zijn er ook bomaanslagen geweest.

Ik ben niet bang voor de aanslagen zelf: mijn familie en ik wonen in Bangkok, ver van de aanvallen. Maar ik ben wel bang dat het niet zal stoppen op korte termijn, omdat ik geen oplossing zie. Terwijl de aanslagen al zo agressief zijn. Een aantal van mijn Thaise vrienden is moslim en niemand van hen wil de zuidelijke provincies onafhankelijk zien. Ik denk dat de groep moslims die voor onafhankelijkheid strijdt vooral extremisten zijn wier acties slecht zijn voor ons land en voor hun religie. Met geweld los je niets op en dat geldt ook voor een eventueel politiek statement.

Momenteel zijn de militairen aan de macht in ons land, wat in mijn optiek geen goed ding is. Daarvoor waren er wel veel geweldadige overheidsprotesten en de militaire overheid heeft het geweld de kop in weten te drukken. Maar ik denk dat protesten noodzakelijk zijn voor het ontwikkelen van een democratie. Dus ik ben het niet eens met de interventie van het leger. Ik denk dat ze nu al te lang aan de macht zijn. Als ze hiermee doorgaan, zullen we nooit een democratisch land worden.' **© CN**

in memoriam

Bart Snellen

Maandag 27 juni kregen wij het droevige bericht dat onze oud-collega Bart Snellen die dag was overleden. We wisten dat hij ziek was, maar een week daarvoor was er nog sprake van een behandelplan dat eind september voltooid zou zijn.

Bij Alterra en diens voorlopers heeft Bart aan een veelheid van onderwerpen gewerkt, waaronder de historie van de malariabestrijding in Indonesië door Nederlandse ingenieurs in de koloniale tijd en de relatie tussen water, ecosystemen en voedselvoorziening. Dit laatste leidde tot de baanbrekende publicatie *The Value of Rain*. Hij was met zijn denkbeelden en ideeën een inspiratiebron voor velen.

Bart was een veelzijdig iemand, een wetenschapper van de oude stempel die zich niet in een hokje liet drukken maar altijd zocht naar het grotere verband. Altijd bereid zijn kennis met anderen te delen, aimabel, een scherp analyticus en soms ook een scherp criticus.

Bart was een 'watermens': hij genoot van iedere minuut op het water, of het nu op een surfplank, in een zeilboot, een roeiboort of op de schaats was. Hij ging vorig jaar met pensioen en verwezenlijkte toen zijn droom van een huis aan het water, in Heeg. Daar was ook zijn afscheid: hij voer op een boot van ons heen.

Bart heeft veel voor ons betekend, als vriend en collega. We zullen hem missen.

Henk Ritzema en Wouter Wolters, namens de oud-collega's van ILRI en Alterra

Phyllis Ngunjiri

Phyllis Ngunjiri passed away in her hometown of Nairobi, Kenya.

Maandag 27 juni kregen wij het droevige bericht dat onze oud-collega Bart Snellen

Phyllis was a remarkable woman: extremely powerful, positive and passionate about the fight against breast cancer. For herself and for others. In these last years of her life she was determined to fight against the drastically increasing incidence of breast cancer in Kenya and to help women to endure chemotherapy through better nutrition. In 2009, she approached us to discuss the possibility of obtaining a PhD degree in Nutrition. It was her dream to change the Kenyan health care system for the benefit of those who need it most. Although her cancer returned several times, she remained faithful and committed to finalizing her PhD. During last year's symposium on the occasion of the farewell of Frans Kok, Phyllis gave an impressive speech, which showed her drive and passion about her research. Those who met Phyllis will surely remember her contagious laugh and positive energy. In 2015, Phyllis joined the PhD candidates of the Division of Human Nutrition on an international study tour to the US. The PhD candidates and faculty who joined the tour will remember her warm, cheerful personality and dedication. We will miss Phyllis sorely. Our thoughts are with William, her husband, and their daughters, Grace, Fresia and Patience.

On behalf of the Division of Human Nutrition, Ellen Kampman and Renate Winkels

Mededelingen

Student Council 2016/2017: adjusted composition

Due to unforeseen circumstances, unfortunately Andrei Toma has requested to have his appointment withdrawn as member of the Student Council 2016/2017 for S&I from 8 July 2016. According to the Student Council regulations and the result of the election of the Student Council 2016/2017, Peijun Peng is the first in line to replace Andrei Toma and thus will be a member of the Student Council 2016/2017 for S&I.

Annie's kroeg zoekt bestuur

Annie's Kroeg is een gezellige brui-

ne kroeg speciaal voor studenten. Iedere donderdagavond zijn we open en organiseren we leuke, spannende en verrassende activiteiten. Het assortiment bestaat uit speciale bieren, lekkere likeurtjes en non-alcoholische dranken. Dit alles voor een studentvriendelijke prijs. Ben jij geïnteresseerd in het organiseren van activiteiten of wil je een plekje in ons bestuur? We zijn op zoek naar nieuwe bestuursleden. Mail naar annieskroeg@hotmail.com

Theatermaken: Nieuw seizoen Stichting Lens

Stichting Lens Theatermakers biedt met de start van het nieuwe seizoen mooie kansen om deel te nemen aan één van de Lens-producties. Voor wie Lens nog niet kent: bij Lens heb je de mogelijkheid mee te denken over alle aspecten van het theaterproces (decor, kostuums, belichting en teksten) en krijg je volop de kans je spelkwaliteiten te (blijven) ontwikkelen. Bij Lens doe je dus meer dan spelen! In de periode

september-januari bieden we een productie gericht op de meer beginnende speler; in de periode januari-juni een gevorderdenproductie. Wil je je nu al opgeven voor de productie die in januari van start gaat? Dat kan. Of wil je eerst de sfeer proeven en kennismaken? Kom dan naar de open avond op 8 september, waarbij ook gelegenheid is om de vloer op te gaan (inloop tussen 19.45-20.00 uur). Locatie: theaterzaal De Wilde Wereld, Burgtstraat 1 in Wageningen. Aanmelden via stichtinglens@hotmail.com.

WWW.STICHTINGLENS.NL

Voedselbank Neder-Veluwe in Wageningen zoekt vrijwilligers

Iedere week wordt er in Wageningen voor meer dan 200 gezinnen uit Wageningen en omgeving een voedselpakket samengesteld. Vrijwilligers zorgen er wekelijks voor dat het voedsel op een professionele wijze wordt opgehaald, gecontroleerd, gesorteerd, opgeslagen en verdeeld in een loods in Wageningen. De groep van vrijwilligers heeft

behoefte aan uitbreiding. Dus hierbij onze oproep: word vrijwilliger bij de Voedselbank. Uitgebreide informatie is te vinden op www.voedselbanknederveluwe.nl. Aanmelden kan via vrijwilliger@voedselbanknederveluwe.nl. We hopen je binnenkort als nieuwe vrijwilliger te kunnen verwelkomen.

Call for applicants Falling Walls Lab Groningen

The Lab is an interdisciplinary forum for aspiring scientists and professionals and is part of the annual conference for breakthroughs in science and society: the Falling Walls Conference. The Lab offers emerging talents, entrepreneurs and innovators a stage to pitch a research project, a business plan, or an entrepreneurial or social initiative. There are only 30 spots in the preliminary round for the Benelux, which is hosted in Groningen on the 2nd of October. A jury awards the best pitch €750 and an all-expenses-paid trip to Berlin for the final competition on 8 November and the

Conference on 9 November. Deadline application: 18 September.

WWW.RUG.NL/NEXT/FALLINGWALLS

agenda

zondag 28 augustus, 13.00-17.00

OPEN MIDDAG BIJ ITAKA

Op deze zondagmiddag ben je welkom op de open middag in de tuin van Itaka. Alle gastdocenten van Itaka zijn aanwezig om je een voorproefje te geven van hun aanbod via workshops, consulten of een gesprekje. Zij bieden viool-klankwerk aan, het activeren van je zelfhelende vermogens, spelen met energie, wichelroede lopen, je gids ontmoeten, contact maken met je kosmische ouders en een lekkere massage. Je kunt kennismaken met de volkomen nieuwe bewustzijnstechnologie die werkt met nulpuntsenergie. Healers en readers van Itaka geven je graag een persoonlijk consult. Tevens kun je een mandala kleuren of een waskaart maken en die laten lezen. Het wordt een gezellige middag vol er-

Looking for a room? The best time of your live begins at Idealis.

Idealis, the largest student accommodation provider in Wageningen and Ede, with over 5,300 affordable rooms. You can always find a room that suits you.

Free subscription
at www.idealis.nl

idealis

WAVV ORGANISEERT TRAININGEN VOOR STUDENTEN

Bij voldoende belangstelling wordt een studententeam opgezet.

Bij WAVV is al ruim 90 jaar het plezier in het 'spelletje' belangrijk. We zijn de hoogst spelende Wageningse voetbalclub. We willen dat spelers zich goed kunnen ontwikkelen, maar ook kunnen ontspannen tijdens een feestje in onze kantine. De velden van WAVV bevinden zich op 500 meter van de WUR campus.

INTERESSE?

Kom langs of neem contact op met albert.sikkema@wur.nl

varingen voor het hele gezin. Locatie: kapel rechts naast klooster, Utrechtseweg 131, Renkum.

WWW.ITAKA.NL.

**Monday 5 September, 14.30-17.00
OPENING OF THE ACADEMIC
YEAR**

This year's theme is 'Rethinking Innovation'. The key note speaker is Prof. Calestous Juma, professor of the Practice of International Development at Harvard Kennedy School. In his new book *Why People Resist New Technologies* he explains the roots of resistance to new technologies and why such resistance is not always futile. Drawing from nearly 600 years of technology history, the book identifies the tension between the need for innovation and the pressure to maintain continuity, social order, and stability as one of today's biggest policy challenges. Juma uses the lessons from history to contextualize contemporary debates surrounding technologies such as artificial intelligence, online learning, 3D printing, gene editing, robotics, drones, and renewable energy. Three scientists at Wageningen UR will reflect on the keynote: Nico J. Claassens (Microbiology), Thomas J. Venus (Agricultural Economics and Rural Policy) and Tjidde Tempels (Philosophy). Venue: Orion.

Deadline registration: 1 September.

Thursday 8 September, 19.00-23.00

CAMPUS SKATEFESTIVAL

Wageningen University presents the first Campus Skate Fest of the Netherlands! This groovy event is for

students and staff. If you want to compete during the Inline Skate Relay you'll have to sign up. You can join the competition by signing up with a team of three people. Wearing a helmet is mandatory. We'll provide some (inline) skates and helmets, but if you have your own gear please bring it along. After the relay everybody is invited to show some dance moves at the Silent Roller Disco starting at 20.00 hours.

Grab a headset and dance the night away on a pair of skates. Venue: around the pond between Forum and Orion.

Deadline indienen: één week voor verschijningsdatum (max. 75 woorden). Mail: resource@wur.nl

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres

Droevendaalsesteeg 4, 6708 PB Wageningen (Atlas, gebouw 104, bode 31). Postbus 409 6700 AK Wageningen. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020 Website: www.resource-online.nl. ISSN 1389-7756

Redactie

- Edwin van Laar (hoofdredacteur) edwin.vanlaar@wur.nl, 0317 482997
- Lieke de Kwant (eindredacteur) lieke.dekwant@wur.nl, 0317 485320
- Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
- Vincent Koperdraat (webredacteur) vincent.koperdraat@wur.nl, 0317 481338
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs) linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij) rob.ramaker@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Aan Resource werken mee

Guy Ackermans, Ton van den Born, Alexandra Branderhorst, Susie Day, Daniël Dreadson, Ronald van Drie, Stijn van Gils, Clare McGregor, Yvonne de Hilster, Hoger Onderwijs Persbureau, Milou van der Horst, Anja Janssen, Nicole Janssen, Liza van Kapel, Iris Keizer, Jan-Willem Kortlever, Kito, Hilde de Laat, Django Kaasschieter, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Gienke Nijhof, Rik Nijland, Onnika van Oosterbosch, Derek Pan, Kim Peterse, Lucas du Pré, Simone Rijlaarsdam, Henk van Ruitenbeek, Eva van Schijndel, Kristina Simonaityte, Twan van der Slikke, Joris Tielens, Pascal Tieman, Kees van Velu, Didi de Vries, Veronika Wehner, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester

Vormgeving

Geert-Jan Bruins

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

Flags and backpacks

It was early in the morning and I was cycling to university as usual. As I passed by the houses, I noticed there were Dutch flags on some of them. I couldn't remember seeing them before, but I guessed they had been raised for the UEFA Euro 2016 or some national memorial day. But suddenly... What was that? Did I see a backpack hanging up there? Indeed I did.

How did it get on the flagpole that high? Was a child being bullied by other kids? Or maybe a teenager outraged his parents so much that they decided to ground him by hanging a backpack with all his videogames outside. 'You are playing videogames all day! I will take them away!'

Perhaps a couple was living there. 'You are always on your mobile phone doing nothing! We don't speak to each other anymore!', the man might have said before he decided to put his girlfriend's cell phone away on the flagpole. Or what about a prank among students? 'Haha, very funny, guys. Come on, give me back my backpack!'

As I continued cycling, thinking about possible explanations, I saw another backpack hanging out of a window. And another. And many more. What was going on?

The first thing I did when I arrived at university was ask my Dutch friends about this phenomenon. They told me it is about graduation from high school. Of course! School is over and you don't need your schoolbag anymore! It's a custom, a tradition. Hang your bag and a flag outside your house so that everyone knows you have graduated. It makes sense. I think...

📍 Vicky Argyropoulou, Erasmus exchange BSc student of Health and nutrition, from Greece

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euro and Dutch candy.

[NL]

SCHOOLTAS IN DE MAST

Op een ochtend onderweg naar de campus viel het de Griekse Vicky Argyropoulou op dat er vlaggen hingen aan verschillende huizen. Ze dacht dat het misschien iets met voetbal te maken had, maar zag toen een rugzak aan een van de masten hangen. Hoe kwam die daar? Pesterij of een prank? Alleen, zag ze daar nou nog een tas hangen? En nog één? Haar Nederlandse studiegenoten vertelden later dat het hier een gewoonte is om je tas uit het raam te hangen als je eindexamen hebt gehaald. 'Zodat iedereen weet dat je geslaagd bent. Logisch. Denk ik...'